

La Revista

2012-2013

Índex

Any Espriu		
Geografia de Sinera, passeig imaginari pels contes de Salvador Espriu	Elvis Mallorquí	3
Opinió		
Tony Judt, historiador clarivident	Ramon Llorens	5
Els treballadors i treballadores públics som imprescindibles per a una societat sense desigualtats	Joan Boada	5
Anàlisi i comentari de les eleccions del 25-N	Joan Pubill	6
Com ens informem	Artau Pacual	7
Itineraris		
Sensacions vieneses	Arnau Figueras	8
7CiÈnCiEs		
"Higgstèria" pel bosó: la partícula que ho explica gairebé tot	Jordi Serra	8
La felicitat	Anna Maria Casadellà	10
Aquelles nits	Maria Deulofeu	10
Diversitat funcional	Anna Maria Casadellà	11
Pet food	Maria Deulofeu	11
Tesla, el geni anònim	Jordi Serra	12
Entrevista		
Entrevista a Joan Boada	Genís Portas	13
GrAfOmAnia La diaBòLiCa MaNia D'eScRiUrE		
Sé qui ets, però qui ets avui?	Sergi Urzay	14
No te mientas con finales felices	Yaiza Bujalance	14
Només jo amb mi mateix	Sergi Urzay	15
Transformación	Mohamed Abghi	16
Llibrofàgia		
Gabriel Ferrater. La desconfiança del poeta	Meritxell Lafuente	16
Cinema		
Quatre Vienes i cap amic	Joan Pubill	18
Llocs per descobrir		
Estats Units!	Robert Alcañiz	19
Activitats del centre		
3a edició de l'intercanvi escolar Velo-bici.cat	Ignasi Català	20
Sortida al parc natural del Montseny, 15-11-2012		23
Dinamització de les hores de pati		23
Manifest de rebuig a la LOMCE		24

LA REVISTA - 2n Trimestre curs 2012-2013 - Santa Coloma de Farners
 Correu electrònic: revistaessantacoloma@gmail.com
 Edita: Institut de Santa Coloma de Farners
 Imprimeix: AG Cantalozella
 Dipòsit Legal: GI-242/2009

Portada:
 Magda Peralta

Coordinació de biblioteca
 Sylvia Barragan
 Ramon Llorens

Bústia de col·laboracions
 Podeu fer-nos arribar els suggeriments, col·laboracions, articles, cartes... a coordinació de biblioteca o a algun membre del Consell de Redacció.

Any Espriu

Geografia de Sinera, passeig imaginari pels contes de Salvador Espriu

■ Elvis Mallorquí

M'han parlat de Sinera. Me n'han parlat tant que me n'hi he anat. Ha estat fàcil. L'avió m'ha portat a Lavinia, la capital del petit país d'Alfaranja. Després, el tren fins a Sinera. No pas aquell que vola i esclafa el nostre país que se'n mor, que s'ofega a les aigües del port [→ *Ariadna al Laberint Grotesc* (ALG), "El país moribund"]. No, no. El tren de sempre, el que ressegueix les onades i separa la llarga platja de la maresma de les cases on viu la gent.

Un cop allà, a l'estació una noieta de cara graciosa, riallera, m'assenyala la direcció per arribar al cor de Sinera. "Segueixi la riera, amunt. No té pèrdua". Aleshores, no me n'adono: el seu somriure serà l'únic que veuré en tota la meua curta estada a Sinera. La indicació clara, però d'aigua, ni gota. I això que, amuntegats al marge del carrer hi ha uns cavallets de fira, maltractats des de la rierada de Sant Hipòlit, l'agost passat [→ *Aspectes*, "La rierada"].

Mentre els meus ulls endevinen els noms de Werner i Else gravats en navalla al cul d'un dels cavallets, sento com parla el meu company de compartiment al tren, completament silenciós durant el viatge, per adormit. Explica amb pèls i senyals la seva estada a Lavinia durant el cap de setmana. Havia de ser només per una reunió, però es va trobar acompanyant un amic a un sopar i després al music-hall, envoltat de prostitutes, de xulos violents i del frenètic ritme del xarleston. Deixa pel final, com si planifiqués la narració dels fets per arribar al clímax, el nom de la dona que el seu amic es va endur a

l'habitació del bordell: en Josep Sereno, veí de Sinera de tota la vida, invertit! [→ ALG, "Barris baixos"]. Un dels oients, que ja han format colla, recorda el comentari erudit i estúpid que feia sempre el doctor Salom de la capital, Lavinia: "Ciutat de perfecta bellesa, d'admiració de tota la terra".

Aleshores, m'han descobert com, amb la mirada i un somriure postís, estava escoltant la historieta. El contaire, enutjat, em clava: "Què badeu, jove, que voleu veure ballar l'ós Nicolau?" Tots riuen. No em veig amb cor de quedar-me allà. Mossegant-me la llengua i avergonyit, giro pel primer carrer que surt cap a la dreta. Caminant, caminant, em trobo davant la porta d'entrada d'una fàbrica que, per l'hora que toquen, és més la porta de sortida. "Ahir, tot just ahir el vam enterrar, el pobre Baldomeret Moixi", digué una noia jove. "Tant bon noi que era". "I tot per culpa del director, que ens va prendre la paga d'abans de les vacances". "Ell, que cada estiu anava a muntanya a prendre l'aire que li curava aquella miserable tos que tenia" (→ ALG, "Els subalterns"). "Ara mateix, quan tornem a entrar, li exigirem al director el sou que no ens va pagar". "Tots a una! Sí, senyor!". Enfervorits momentàniament, la corrua de treballadors torna a la fàbrica. Una noia crida: "Molt bé... Però aquesta vegada no parlaré jo! Que consti. Ja ho vaig fer l'altra vegada". "Doncs... jo tampoc". "Ni jo". En uns segons, la cridòria s'amaneix. L'amo ja pot tornar a jeure tranquil.

Intento tornar al carrer principal de Sinera. M'aturo, però, però, en un jardí grandios i magnífic presidit per cinc arbres situats a llevant d'una mansió digne d'un bisbe. Un infant juga sol, prop del safareig. Ara fa de públic contemplat l'escenari dels titelles que, un segon abans, ha manejat per representar les històries que el seu pare, doctor i ventríloc, explica amb els seus amics cada diumenge [→ ALG, "La tertúlia"]. De cop, una de les titelles, el dimoni, comença a moure's sola i a voltejar-ne una altra, l'Altisidora, per donar-li una garrotada. Els crits de la baralla imaginària atreuen l'atenció de tots, xics i grans que han sortit de la sala a prendre l'aire. De cop, s'aturen, les titelles vacil·len i l'escenari cau al terra. "Així va ser!", digué el pare, encara amb els ninots a les mans, als seus col·legues. "Estava amb l'Ecolampadi Miravittles i l'Efrem Pedagóg quan, al mig del carrer, el mestre de les titelles va caure fulminat" [→ ALG, "Mort al carrer"].

Tot just acabada la funció, arriba una infermera per avisar el ventríloc en temps d'oci i doctor pel negoci, que anés ràpidament a la clínica. Les murmuracions del públic format per amics i familiars s'estenen com un sèrie d'onades que fraccionen les informacions que arriben als meus oïdes. Refent els missatges parcel·lats he pogut entendre que en Joan Vulgar no havia volgut ni dinar ni berenar. Amb unes tisores a les mans, portava tot el dia intentant tallar les abelles que volien xuclar la mel d'unes flors. "Quina llàstima d'home, aquest Vulgar!", sentia al meu darrere. I tant, justament la llàstima que va sentir per aquell emigrant sinerenc tornat de Nova Gal·les del Sud per veure com perdria la seva dona en una operació [→ *Aspectes*, "La llàstima"].

Procuo seguir el doctor, Salom li diuen. Però no puc. Unes pedres voladores em deturen. "La Trinquis, la Trinquis!", criden uns nens [→ ALG, "Glòria i caiguda d'Esperança Trinquis"]. Gitana, de nas inflat i pell bruna pel sol i pel molt vi que compartia amb la Melera, amiga de

Any Espriu

tota la vida, i amb en Nab. L'una acabà, després de ser venuda pel seu home, en Saragossa, i de veure com aquest matava el comprador, quedant-se amb ell, borratxo i assassí [→ *Aspectes*, "Venda i passió de la Melera"]. L'altre bevia des que va saber que havia de ser pare: ell que havia esperat pacientment la millor ocasió pel matrimoni, la filla li naixia tot just sis mesos després del casament. La vergonya inicial, el temps la va acabar curant [→ *ALG*, "Nabucodonosor"].

La Trinquis, però, plora. No pas per les pedres. Ni pels crits dels infants que continuen jugant, com sempre han fet, a cuit i amagar pels carrers de la Bomba, dels Corders, de l'Església, Rera-la-fleca i la placeta. Fins la rectoria [→ *ALG*, "Tereseta-que-baixava-les escales"]. Plora perquè s'ha quedat sense company de xarrups: en Nab és mort i, carregat dins un taüt, un cavall esquellètic l'arrossegava riera avall per girar, al cap de poc, a la dreta i enfilà el carrer del Cementiri. Una corrua de gitanos tanca el seguici. Se'l senten com un dels seus, en Nab. Rebutjat per tothom, ara el valora tothom, sobretot els joves, que el veuen un gran mestre de la vida.

Mossèn Silví Sape-res, a la porta del cementiri, no els deixa entrar dins. "Només per la família". La família i, és clar, les feligreses més devotes: la Coixa Fita, la Narcisa Mus, la Caterina, la Bòtil. Jo tampoc hi puc entrar, lògicament. Sóc foraster i només porto unes hores a Sinera.

No sé com he arribat al cementiri. Potser he estat buscant un altre somriure, com el de la noia de l'estació. Però Sinera és un laberint de carrers per on passa l'aigua un cop l'any per fer neteja. La resta de dies hi ha un monstre que s'amaga rere cada cantonada: la mort, que regeix les vides de tots els que s'endinsen en el món de Sinera fins que se les enduu al cementiri que presideix la vila. Potser és aquí on he de retrobar el somriure de la vida.

Bibliografia:

- ESPRIU, A.; NOGUERAS, N.; PONS, M. A., *Aproximació històrica al mite de Sinera*, Barcelona: Curial Edicions Catalanes, 1983.
- ESPRIU, S., *Ariadna al laberint grotesc*, Barcelona: Edicions 62, 1975 (2^a ed.)
- ESPRIU, S., *Aspectes*, Barcelona: Edicions 62 – Centre de Documentació i Estudi de Salvador Espriu, 1998.
- ESPRIU, S., *Narracions*, Barcelona: Edicions 62, 1982 (15a ed.).
- ESPRIU, S., *Poemes i narracions (antologia)*, Alzira: Edicions Bromera, 2012.
- PUIGVERD, A., "Tornar a Espriu", *La Vanguardia* (21 gener 2013).

Opinió

Tony Judt, historiador clarivident

■ Ramon Llorens

En els últims mesos he llegit tres llibres de Tony Judt. M'ha semblat un analista de la realitat plenament clarivident i lúcid. Clarivident perquè és capaç de radiografiar amb nitidesa l'estat de crisi mundial que vivim; i lúcid perquè comprèn i, per tant, és competent per explicar-nos històricament d'on prové aquesta calamitat per a molts (i enriquiment per a pocs). I no crea un relat per a especialistes sinó que escriu per a qualsevol lector, i aquesta és una de les seves màximes virtuts. La introducció d'*El món no se'n surt* (set pàgines en total) és un prodigi de claredat, precisió i agudeses: l'anàlisi que fa de la situació actual es resumeix en poques i abastables idees. Primera, "hi ha alguna cosa decididament errada amb la manera com vivim avui dia": "hem convertit en virtut la recerca de l'interès material". Segona, "la qualitat materialista i egoista de la vida contemporània no és inherent a la condició humana", és doncs, possible viure d'una altra manera. Judt demostra que l'estat actual del món occidental es comença a forjar als anys vuitanta del segle passat; tercera idea del llibre. I quarta: "L'obsessió amb la creació de riquesa, el culte a la privatització i al sector privat, les disparitats creixents entre rics i pobres. I per damunt de tot, la retòrica que ho acompanya: admiració acrítica pels mercats sense restricció, menyspreu pel sector públic, la il·lusió falsa del creixement infinit", són les causes més importants que han determinat la situació actual.

Després d'explicitar amb exactitud el problema, cal ser capaç de plantejar solucions. Aquestes han de passar, abans de res, per senyalar què les impedeixen. I allò que dificulta la solució és, moltes vegades, la incapacitat per veure que hi ha alternatives. I "això també és nou", ens diu Judt, perquè l'erosió que s'ha anat produint des dels anys setanta és la pèrdua de significat del binomi esquerra-dreta, i la cada vegada més evident manca de discurs polític en què ha caigut l'esquerra i que ha possibilitat el quasi discurs únic que prové de la dreta més reaccionària. Judt analitza aquesta qüestió sense pretendre tornar a postulats del passat, però sí que afirma categòricament, dirigint-se sobretot als joves, que ens hem deixat enredar de tal manera que han creat un gran buit ideològic que dificulta moltíssim trobar uns fonaments que permetin la lluita contra qui ens ha portat a aquesta situació desoladora: davant de la pregunta "en què podem creure?" O "què hauríem de fer", Judt contesta que la primera cosa és "ser capaços de donar nom als problemes" si "aspirem a solucionar-los".

L'anàlisi històrica minuciosa i crítica és l'eina que Judt ens proposa per tal d'entendre d'on venim i on som; per tal de desfer la idea que la crisi actual no té culpables i que és inevitable; per tal, en definitiva, de comprendre que la situació en què vivim és fruit d'una lluita ideològica que de moment guanyen els que defensen un estat on la cosa pública sigui tan esquifida com sigui possible i on el capitalisme més salvatge (aquell que diuen no cal que sigui regulat perquè es regula a si mateix) sigui l'únic model factible. En definitiva, necessitem la memòria per lluitar contra l'oblit que se'ns imposa des de posicions ideològiques molt interessades a presentar els estudis d'història com a quelcom obsolet i sense utilitat (terme fetitxe dels temps moderns i que permet arraconar tot allò que no té un profit immediat i crematístic). En paraules de Judt

Lo significativo de la presente época de transformaciones es la despreocupación única con la que hemos abandonado no sólo las prácticas del pasado —eso es normal y no muy alarmante— sino su propio recuerdo. Un mundo que se acaba de perder y ya está medio olvidado.

Aquesta cita és extreta del segon llibre que he llegit de Judt: *Sobre el olvidado siglo XX*. La tesi d'aquest llibre és molt senzilla: cal reivindicar la memòria i l'anàlisi del passat perquè, si no ho fem, la desmemòria i l'oblit

ens porten a pensar, superbament, que res no podem aprendre'n, ja que, com que tot és nou, les experiències que es poden extreure del passat no serveixen, són estèrils. És una paradoxa de la nostra època: mai com ara no havíem tingut, de manera fàcil i immediata, tants coneixement i tants accessos a la informació i alhora no sabem què fer de tantes dades a l'abast (oblidant la diferència essencial entre informació i coneixement)

No solo no hemos sido capaces de aprender mucho del pasado —eso apenas habría sido digno de mención—, sino que mostramos el convencimiento —en nuestros cálculos económicos, nuestras prácticas políticas, nuestras estrategias internacionales e incluso en nuestras prioridades educativas— de que el pasado no tiene nada de interés que enseñamos. El nuestro, insistimos, es un mundo nuevo; sus riesgos y sus oportunidades no tienen precedentes.

Sobre el olvidado siglo XX és un recull d'articles sobre intel·lectuals, sobre fets històrics fonamentals i sobre països i les seves polítiques. El llibre és pensat com un trencaclosques que adquireix sentit només quan totes les peces estan col·locades en el seu lloc adequat: és en aquest moment quan observem tot el dibuix acabat i entenem el nostre present a partir de l'anàlisi del passat més immediat.

El tercer llibre, *Pensar el siglo XX*, és un llibre, confeccionat durant la malaltia mortal de Judt, quan ja no era capaç d'escriure, que recull la llarga conversa entre Judt i Snyder, i on es tracten tots els temes importants que van ser estudiats pel nostre autor. L'obsessió és la mateixa: el segle XX i el fil que porta fins a la situació present, els aspectes importants que ens han de permetre entendre què està passant en l'actualitat. No cal dir que si els anteriors eren de lectura amena i profitosa, aquest, en forma de preguntes i respostes, és encara més comprensible. És una invitació a entrar en el món intel·lectual de Judt i a tots els àmbits del seu estudi.

Els treballadors i treballadores públics som imprescindibles per a una societat sense desigualtats

■ Joan Boada

Fa pocs dies en Juan Rosell, president de la patronal, deia que seria millor que els funcionaris es quedessin a casa ja que si anaven a treballar gastaven paper i telèfon. Aquest és un posicionament força estès dins la societat catalana i espanyola que entenen que el treballador públic no serveix per gaire res.

Aquesta visió tan negativa del treball públic és ratificada pels governs de la Generalitat i de l'Estat que veuen en aquest sector la gran mamella per quadrar els pressupostos mitjançant les retallades de sous, les pèrdues de drets laborals i socials, rematat per tot un seguit de desconsideracions i faltes de respecte cap aquest col·lectiu: treballen poc, tenen moltes vacances, tenen la feina assegurada (com si això fos un privilegi i no una manera de fer més eficient el treball de l'Administració pública). En definitiva, com venia a dir el cap dels empresaris, sobre funcionaris.

Si el poder polític i econòmic d'aquest país i de l'estat creuen que les treballadores i els treballadors públics no són necessaris i poden ser objectes de retallades fins a la indecència (indigència?), demostrin una visió capitalista i empobridora de la realitat social.

Opinió

Si fem una ullada als països de la Unió Europea veurem com els que més aguanten la crisi econòmica són els que tenen un sector públic potent (treballadors de l'administració i d'empreses públiques). Mirem aquestes dades que indiquen el nombre de treballadors públics en relació a la població:

Bèlgica 7,7%	Dinamarca 17,2%
Alemanya 7,3%	Finlàndia 11,4%
Regne Unit 9,3%	Suècia 13,8%
Espanya 6,4%	Espanya (sense Cat) 6%
Catalunya 5,3%	

Estem parlant de persones que treballen en l'àmbit de l'educació, de la sanitat, de la seguretat, de la justícia, de les emergències i de les administracions públiques. Persones que fan un servei imprescindible per a la comunitat.

Veient aquestes dades podem entendre per què Finlàndia té un sistema educatiu tan bo: hi destina persones i diners. En canvi a Catalunya el Govern de dretes retalla en educació, baixa el sou al professorat, els acomiada i elimina drets socials i laborals (Catalunya i Espanya ocupen els últims llocs en despesa social dels 27 membres de la UE). A Catalunya el Govern de Convergència (abans amb el suport del PP i ara amb el d'ERC) ha enviat a l'atur 23.300 persones que treballaven en el sector públic des del 2010, dels quals 5.600 són mestres i professors. A més estan tancant escoles a la pública (17 en dos anys) sense fer el mateix amb la privada concertada.

En el sector públic, les treballadores i els treballadors són imprescindibles per aconseguir una societat sense desigualtats; a més, és un sector generador d'ocupació al servei del bé comú. Els nostres governants s'entesten a apostar pel sector privat, convertint la salut o l'educació en un negoci on des de fa molt de temps els sectors econòmics i financers hi veuen una oportunitat per guanyar diners. Si tenen la complicitat dels governs, la seva capacitat depredadora no té límits i farà que la ciutadania d'aquest país cada vegada sigui més pobre espiritualment i econòmicament.

Vull ser positiu i llençar el missatge que plegats podem evitar aquesta destrucció de l'estat del benestar. Plegats podem evitar que aquesta generació de gent jove sigui la primera que visqui pitjor que els seus pares. Plegats hauríem de tornar a lluitar sense que boires identitàries ens desviïn del camí de la justícia social. Les generacions properes no mereixen que els decebem.

Anàlisi i comentari de les eleccions del 25-N

■ Joan Pubill

Després de l'exuberant diada el passat 11-S i de la presencial festa de la hispanitat el 12-O, que va erigir-se com a contrareacció de la reivindicació nacional catalana, el poble de Catalunya va parlar en uns comicis amb èxit de participació el dia 25-N -60,9% de la població, i en zones en què la xifra superava el 70%. La feina ja està feta, però el pastís... Ai, el pastís! Uns el veuen de xocolata i els altres de llimona, i fins i tot hi ha comensals que no saben si n'és un, de pastís, dubtant que hi hagi alguna cosa a taula.

Anem a passos. CiU buscava una majoria més que absoluta, absolutíssima, perquè el truc a la porta de la Moncloa, més que un copet, tingués la força d'un ariet. Però no va ser així. La pèrdua de 12 escons ha estat una bufetada que va portar el secretari general de CDC, Oriol Pujol, el dia després de les eleccions, a erigir els peïls dels catalanes i catalans afirmant que, si es trobaven sols davant Madrid, haurien de deixar el referèndum, no a la nevera, sinó al congelador. Després de voler abanderar el moviment sobiranista de la

diada fins al punt de sacralitzar-ne el candidat, Artur Mas, que es caracteritzava per la sensatesa i la moderació —fent-lo aparèixer en un estat messiànic en els cartells electorals—, sembla que, el revés que han sofert, l'ha posat en guàrdia i a la recerca d'aliats. L'electorat més intransigentment independentista va voler assegurar-se que el vot anés a aquells que des de temps remots s'havien mostrat més sobiranistes, com ERC. Després del llistat d'eufemismes del qual CiU ha fet gala per evitar els derivats d'estat independent, la sonada "interdependència" va ser la gota que va fer vessar el vas.

Per altra banda, no s'ha d'oblidar el vot en clau social, que es destinà a ICV o les CUP, una de les banderes dels quals, a més de la dret a decidir, era la redistribució de la pressió que pateixen les classes més baixes cap als sectors més benestants. Tanmateix, la clatellada que a primera vista sembla tan notòria es tradueix en un 8% menys de vots que en els comicis del 2010. Tampoc s'ha d'oblidar que doblen la segona força en el Parlament, ERC. I la por, doncs, d'on surt? De les expectatives fallides. Malgrat guanyar, la victòria té un regust pírric.

Esquerra Republicana de Catalunya té a les seves mans pactar o no amb CiU. Sempre que ha fet de soci capitalista i s'ha enrolat en aventures marítimes, aquesta en concret, camí cap a Ítaca, ho ha pagat car —després del Tripartit 2.0, va perdre 10 escons, els quals ha recuperat, tenint-ne ara 21. Oriol Junqueras ha estat clar: junts, però no de la maneta. CiU ja li ha picat l'ullet, i es respira una aliança tàcita. La pregunta que sorgeix del possible pacte és: a qui s'aplicaran les retallades i els ajustos? ERC es mostra intransigent en les polítiques econòmiques i en campanya ha proclamat que faria el possible per fer millores en els aspectes socials. Junqueras ha enfocat bé el problema, però li falta definir-ne la profunditat; davant de possibles pressions del Govern central que es tradueixin en un possible descontentament a Catalunya pel fet que s'apliquin unes noves tisorades importants per la intransigència de Madrid, és millor no ser el revers de CiU en el govern. Per aquesta raó, davant del xantatge del congelador, no hauria de picar a l'esquer: ha estat CiU qui s'embranchà en plebiscits i referèndums —despertar la voluntat d'un poble— i, si a l'hora de la veritat, com acaba de demostrar Duran i Lleida, qui vol tornar a estrènyer lligams amb el PP, es fa enrere en el dret a decidir, ser ells els qui agafin el relleu i presentin la proposta al Parlament. D'aquesta manera, l'electorat més sobiranista de CiU, desenganyat, no només faria un tomb cap a ERC, sinó que al mateix temps, aquest en sortiria reforçat i com a protagonista principal. La trampa, però, són els pressupostos que s'han de pactar... Serà més forta la temptació o la força de voluntat?

Pel que fa el PSC, la frase feta d' "època de vaques magres" resumeix la situació en què es troba. No ha estat una patacada tan forta com l'esperada. Si es mira en perspectiva de curta durada, el PSC, des del primer Tripartit encapçalat per Pascual Maragall, ha perdut la meitat dels escons. Actualment en té 20. El fet d'haver escombrat els membres més catalanistes, i la sorpresa d'haver rellegit els estatuts i descobrir que es podrien mostrar federalistes després de 21 anys governant a Madrid, en un moment en què la proposta de ICV era la federació de nacions peninsulars des de feia temps, tot i l'important sector de veus filo-independentistes, no ha atenuat una davallada que és més que palpable i indiscutible. El famós "Cinturó roig", localitzat a les àrees metropolitanes del Baix Llobregat i del Vallès, ja es va mobilitzar —ho indiquen les xifres de participació assolides en aquestes zones— i ha estat insuficient per aturar la caiguda, tot i potser atenuar-ne el cop.

Pere Navarro, que ha de combatre els sectors més centralistes del PSOE —Bono o Carme Chacón— al mateix temps que ha de posar ordre en el PSC, no ha millorat la seva imatge de líder poc carismàtic, desmentit i qüestionat per autoritats socialistes com Rubalcava, que volia ser el just entremig entre el PP i CiU. El joc de no ser carn ni peix i l'ambigüitat disfressada

Opinió

de federalisme no han arribat a bon port, ni tan sols ha salpat perquè ara, després de repetides ocasions, haver d'incidir en què ells proposaven un canvi en la constitució per arribar a la federació, defensen un pacte fiscal, mostrant-se propicis a pactar amb CiU. La incertesa i la inseguretat no són bones cartes per tenir a la mà, i menys si la partida s'allarga tant.

Alicia Sánchez-Camacho i la cúpula popular estan de celebració. Com per no estar-ho: el seu principal enemic, que fins a les hores havia estat el seu millor aliat —pacte del Majestic, els pressupostos anteriors, alcaldies compartides, etc.— ha patit una sotragada, i ells, en canvi, han augmentat un escó, regal del sistema electoral vigent. La festa en què viuen ben aviats es podria convertir en un infern, perquè ja tenen un peu en el purgatori, si no s'afanyen a aprendre a llegir gràfiques i a millorar en les matemàtiques quan vulguin mostrar xifres a una càmera. La número dos del PP, Cospedal, va festivar el sotrac de CiU, però va errar en els càlculs i en la lectura.

En primer lloc, de independentistes —si es considera que CiU ho és ara, però no en les eleccions del 2010 ni durant la legislatura anterior en què defensava primer un concert econòmic i després un pacte fiscal— n'hi ha 74, un menys que en el 2010, però amb tres més radicals que els desapareguts de SI, que serien els de la CUP. En segon lloc, els partidaris del dret a decidir, són 87, sense comptar l'indecís PSC, enfront dels 28 contraris del PP i de C's. Problema? Pot ser un problema en un futur immediat si la seva contrapart a Madrid, sota lideratge de Rajoy, no fa res per aturar l'onada d'indignació que desperten les seves polítiques i els seus girs descarats cap a mesures que contradiuen el que proposava en campanya.

Els altres tres partits, ICV, C's i la CUP, han estat la sorpresa dels comicis. El primer partit, encapçalat per Joan Herrera, no para de créixer, sobrepassant el llindar de Joan Saura abans del Tripartit 1.0, de 12 escons, tenint-ne ara 13. El creixement, moderat —menys dels que els hi donaven les enquestes—, però insistent, és la recompensa d'una oposició bel·ligerant contra les retallades i les mesures poc equitatives socialment de CiU, traduïda en la participació en manifestacions, en el contacte amb el poble i en defensar que el poble de Catalunya decideixi el seu futur.

C's ha triplicat resultats. Els 9 escons dels quals gaudeixen són fruit de l'electorat del PSC temorós de l'ambigüitat i del votant popular dolgut per la gestió de Madrid. Sens dubte, els més avantatjats del comicis. La dualitat entre una política regeneracionista i un discurs espanyolista camuflat en l'europeisme més moderat ha atret 275.000 votants.

Per últim, recau sobre Fernández la responsabilitat de ser la facció més esquerrana, tal i com venia la propaganda, del Parlament. S'haurà de veure com es desenvoluparà un grup titllat de sectari i assembleari en un món parlamentari. Es tancaran en banda com han fet en ocasions en què es buscava diàleg transversal —coalicions independentistes—? Més que la pregunta, s'espera una reacció d'acord amb els postulats que propugnen, i com aquests es poden materialitzar, com ara, els Països Catalans, o abolir les retallades. L'ideal seria buscar el suport d'ERC pel tema nacional i d'ICV per l'aspecte social, però la dialèctica entre aquests dos partits s'haurà d'anar veient, ja que tot pacte requereix unes condicions i uns sacrificis.

Com ens informem

■ Artau Pacual

Actualment estem vivint en una etapa on estan passant moltes coses, d'aquí ve la necessitat d'informar-nos per a no quedar enrere. Jo, per exemple, escolto la ràdio al matí quan em desperto, al vespre després de fer els deures i a la nit quan me'n vaig a dormir. I lleigeixo diaris electrònics quan torno de l'institut. Però aquestes no són les úniques maneres d'informar-nos: al llarg del dia sentim discretament converses, parlem amb altres persones, intercanviem opinions, reflexionem... Totes aquestes també són maneres d'informar-nos.

Els canals d'informació que utilitzo

El meu canal principal d'informació és la ràdio, perquè cada hora van explicant notícies actuals. També utilitzo els diaris digitals, que s'actualitzen de tant en tant, però que tenen un problema: potser hi ha una notícia que t'interessa quan no hi ets, i quan arribes a casa ja s'ha actualitzat el diari i no la pots veure. A més, em miro els canals de televisió, que tot i passar-se l'estona fent programes d'humor, entreteniment o pel·lícules, tenen uns punts horaris assenyalats per explicar notícies més a fons: els telenotícies. A diferència de la ràdio, les imatges de la televisió són molt importants per entendre el que passa. I finalment, encara lleigeixo els diaris de paper, que són molt entenedors però cada dia expliquen les notícies del dia anterior.

Els moments en què accedeixo a la informació

Jo estic accedint a la informació en els moments lliures: al matí, quan em desperto, escolto "El món a Rac1"; al vespre, escolto el "Primer toc", un programa també de l'emissora Rac1; i quan me'n vaig a dormir escolto el "Tu diràs", un programa esportiu, curiosament de Rac1. Durant el dia, les hores que sóc a casa, també estic connectat a altres canals d'informació, com els diaris electrònics "As" o "Sport", ambdós esportius; miro la televisió a l'hora dels àpats i lleigeixo diaris de paper de tant en tant. Els caps de setmana em desperto amb la ràdio, lleigeixo diaris de paper i fins el vespre no puc tornar a estar informat perquè faig altres coses.

Els temes que m'interessen

Jo m'interesso per tots els temes, parant una especial atenció als esports, una secció periodística a la que em vull dedicar de gran. Treballo les notícies del Barça, sigui de l'esport que sigui, les de l'NBA i les curioses. També paro atenció a les notícies polítiques: de corrupció, crisi, intents de Catalunya de ser independent... També m'interessen les notícies internacionals: les guerres, les negociacions que es duen a terme, les construccions importants... I també segueixo les notícies socials: anècdotes estranyes, rècords curiosos que s'han superat, troballes de fòssils, descobriments científics...

El futur

Actualment, amb les noves tecnologies apareixen constantment fonts d'informació que poden ser claus pels humans, amb l'objectiu de mantenir-nos informats: el "twitter" per exemple, on la meua mare i el meu germà hi estan perfectament integrats durant moltes hores del dia. Cada vegada surten més canals d'informació, però has de seleccionar bé el que et creus i el que no, perquè hi ha notícies falses o que només s'han especulat. A més a més, si t'afegeixes gent interessant per veure què diuen, pots estar un pas més endavant que els altres a l'hora d'estar ben informat.

Des del moment en què vaig començar l'ESO he descobert algun mitjà de comunicació que desconeixia. Em refereixo a la revista "La Revista", de l'IES Santa Coloma de Farners. És una font d'informació més, amb temes pròxims. Us animo a estar ben informats sempre.

Itineraris

Sensacions vieneses

■ Arnau Figueras

Aquest curs el passaré tot a Viena perquè tinc la sort de gaudir d'una beca Erasmus, que et permet viure de renda tot un any. No, mentida: et paguen quatre rals i et fan fer una paperassa inacabable. Però la qüestió és que, malgrat tot, és la manera més senzilla de poder estudiar a l'estranger.

Viena és la capital d'Àustria, però no és una gran capital de poder polític a Europa. Tanmateix, m'atreïa i em sedueix encara perquè és la "capital" de l'Europa central, d'una àrea geogràfica que comprèn els territoris de parla alemanya més Polònia, la República Txeca, Eslovàquia, Eslovènia, Hongria..., que més que una mera unitat geogràfica, representa d'alguna manera una cultura o una tradició comunes.

No m'interessa, però, entrar en la descripció o en la validesa del concepte —d'altra banda, una mica vague— de l'Europa Central, simplement me'n valc (o, si més no, d'allò que m'inspira) per parlar de Viena o per descriure'n l'amalgama cultural. Perquè vivint en aquesta ciutat o fins i tot investigant-ne coses abans d'arribar-hi, vaig tenir present en tot moment aquesta idea encara que no hi hagués donat nom o que no hi pensés d'una manera, diguem-ne, científica. I havent-hi viscut un temps, he pogut comprovar que hi és força palpable.

Amb tot això el que volia dir és, sobretot, que Viena, evidentment per raó del seu passat imperial, té molta relació amb el món eslavomagià que l'envolta. M'explico: de Viena a Bratislava hi ha una hora amb tren; fins a Budapest són tres hores; i fins a Praga, quatre. Això possibilita que al carrer sigui habitual sentir-hi gent que parla eslovac o hongarès. Aquest contacte lingüístic es fa palès també en la manera de parlar dels austríacs, que, per exemple, de les tomates en diuen *Paradeiser*, igual que en eslovac *paradajka*, en comptes de *Tomaten*, com a Alemanya. Cal dir també, però, que amb els mitjans de comunicació el retrocés del dialecte de Viena —associat a la classe baixa— és notable, i sobretot entre el jovent l'ús d'algunes d'aquestes paraules s'ha reduït molt.

Els cognoms també en són una bona prova: els Pucharski, els Kubišova i els Nagy són tan vienesos com els Müller o els Schuster. Ja ho va dir Stefan Zweig: "Tot vienès tenia algun avi o algun oncle hongarès, polonès, txec, jueu... Tot això es barrejava fins que en sortia una cosa nova: el fet de ser austríac, vienès." És com els Martínez i els Fernández, però amb la diferència que provenen, en bona part, d'abans de la Primera Guerra Mundial, d'abans de la fi de l'Imperi Austrohongarès, i que, com que Àustria és un estat, el tema lingüístic no és comparable.

A banda d'aquesta influència tan destacable de l'est d'Europa, Viena té, igual que Alemanya, una taxa d'immigració turca considerable. Al barri d'Ottakring, el districte 16è, hi ha ple de comerços regentats per turcs, sobretot botigues de mòbils i accessoris (també s'han posat de moda a Catalunya aquests llocs on es poden alliberar mòbils), barberies on els homes es fan uns bigotis magnífics i els típics cafès amb homes que juguen a cartes i beuen te.

Viena representa, doncs, aquest punt d'unió entre l'est i l'oest d'Europa i això és el que la fa una ciutat tan interessant, molt recomanable també com a visita turística per l'esplendor dels palaus i dels edificis de l'època imperial, però, si es té ocasió de passar-hi més de dos o tres dies, després d'haver-se retratat davant dels típics llocs turístics de visita obligada, Viena és el millor indret per veure aquesta barreja cultural de què parlava.

M'agrada dir, i acabo, que Viena és Europa. No em refereixo a la Unió Europea o a la moneda única o a res d'administratiu. Per mi, Viena —contemplant-la metafòricament, perquè de conflictes n'hi ha a tot arreu— és el símbol d'una Europa on conflueixen i conviuen cultures i tradicions diverses, d'una Europa que integra (més enllà del concepte d'Europa Central que abans esmentava, l'Europa que va des del Mediterrani a Escandinàvia i de l'Atlàntic als Balcans).

7CiEnCiEs

"Higgstèria" pel bosó: la partícula que ho explica gairebé tot

■ Jordi Serra

Gairebé mig segle després d'haver-se conjeat la seva existència, s'ha descobert finalment la partícula de Higgs. I això és realment important: des d'ara es coneix una mica millor com funciona l'univers i obre molts camins nous a la física. Ha calgut construir el més potent accelerador de partícules de la història, l'LHC, dos colossals detectors i el treball i entusiasme de milers de físics i enginyers de tot el món bolcats en la investigació.

No hi va haver salts d'alegria, ni "eureka", ni crits de "higgstèria" per part dels ponents. Només una llarga presentació de les dades que han dut als físics a concloure que el bosó de Higgs existeix més enllà de qualsevol dubte raonable.

¿Què és el bosó de Higgs?

La massa és un dels conceptes més fonamentals i alhora estranys en física. Des que som ben petits comencem a interaccionar amb el món que ens envolta, ens familiaritzem amb la massa dels objectes. Ens resulta senzill desplaçar la pilota de goma, però se'ns fa impossible moure el sofà. Ràpidament associem el concepte de massa al d'inèrcia, concepte que tenim tan interioritzat que ens resulta increïblement intuïtiu, incontestable.

La massa de tot el que ens envolta és (deixant de banda el rigor científic per tal de fer el raonament més senzill) la suma de les masses de totes les partícules diminutes (molècules, àtoms), elementals, invisibles, de les que estem fets.

No és gens fàcil explicar quin és l'origen de la massa de les partícules. Els físics podrien conformar-se a assumir que és així, renunciant a aprofundir en els misteris més profunds de la natura. Però aquesta actitud no crítica és contrària a l'esperit de la ciència. És raonable pensar que existeix un mecanisme que fa que unes partícules experimentin una inèrcia diferent a les altres, la qual cosa els proporciona masses de diferent magnitud. Una hipòtesi raonable per a aquest mecanisme és suposar que existeix un "camp" que amara tot l'univers, amb el qual interaccionen gairebé totes les partícules elementals. Aquelles partícules que experimentin una interacció intensa amb aquest camp seran partícules molt massives, i les que ho facin feblement seran lleugeres. Les que no interaccionin amb aquest camp (els fotons...) no tindran massa, i podran moure's lliurement a la velocitat de la llum.

Aquest camp és el ja famós **Camp de Higgs**. És pràcticament indetectable. No obstant això, el model de Higgs prediu que si l'"agitem" amb prou força podem produir perturbacions en aquest que resulten detectables.

7CiÈnCiEs

Aquestes pertorbacions són la partícula de Higgs (més tècnicament, el bosó de Higgs). Com tot en mecànica quàntica (la física d'allò més petit) el bosó de Higgs té una naturalesa dual: és alhora una partícula (bosó) i un camp ondulatori. El lector no s'ha de preocupar si aquesta esquizofrènia quàntica li resulta difícil d'entendre: també li succeí a Einstein el 1905, quan va proposar que la llum (fins llavors un camp per on es propagaven les ones electromagnètiques) havia de ser també un raig de partícules, els ara familiars fotons.

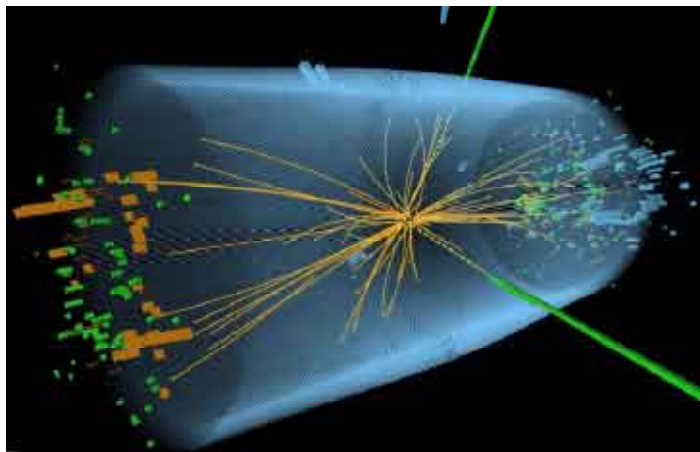
Així doncs, sense bosó i camp de Higgs, res en l'univers tindria massa. Si hi hagués alguna cosa, només serien partícules sense massa movent-se a la velocitat de la llum. No hi hauria, per tant, ni estrelles, ni àtoms, ni físics preguntant-se sobre el bosó de Higgs. Tal i com ha formulat *The Economist*, "el descobriment del Higgs dóna sentit al que, d'una altra manera, seria incompreensible".

Els experiments del CERN

Els resultats exposats el dia 4 de Juliol per Joe Incandela i Fabiola Gianotti, els portaveus de CMS i ATLAS, els majors experiments de l'LHC, eren resultats preliminars, però molt sòlids. Disposaven d'un senyal al voltant dels 125 GeV, i amb una significació estadística de 5 *sigmes* (la diferència que existeix entre els resultats obtinguts en els seus experiments, el que significa que la probabilitat d'error es limitava al 0,000028%). Es tractava, sens dubte, d'una nova partícula. Un bosó, el bosó més pesat observat fins ara.

El bosó de Higgs no es va poder detectar directament. Aquesta partícula altament inestable es desintegra de manera gairebé immediata donant lloc a altres partícules més comuns. En el model de Higgs, el paràmetre fonamental que dicta com es desintegra el bosó de Higgs i com s'observa en els experiments és la massa del propi bosó de Higgs. Els físics determinen la massa d'aquesta partícula a partir de les mesures precises de les trajectòries i energies de les partícules procedents de la seva desintegració.

Després d'una llarga explicació tècnica sobre els mètodes, els diferents canals de recerca explorats i els diversos tipus de desintegracions analitzades, Incandela va pronunciar les paraules màgiques: "sigma 4,9 combinat de tots els canals". O, el que és el mateix, una fiabilitat estadística del 99,99995%. Incandela va confirmar, així, que la massa del Higgs és de 125,3 GeV, just la que s'esperava, la qual cosa resultava més que suficient per provar l'existència de la partícula més buscada de la història.

El Model Estàndard

Matteo Cavalli, director de l'Institut de Física d'Altes Energies (IFAE), utilitza una metàfora arquitectònica per explicar la importància del Higgs: "Tenim una gran construcció que explica de manera satisfactòria els fe-

nòmens que observem en l'univers però, quan buscàvem els pilars que aguanten l'edifici, no els vèiem".

Aquesta construcció és el Model Estàndard de la física, la teoria que engloba tots els nostres coneixements sobre el món subatòmic. El model prediu amb exactitud totes les partícules que formen la matèria, i també les forces que actuen entre elles, fent possible que l'Univers existeixi tal com el coneixem. El pilar que sosté tot l'edifici és el bosó de Higgs. Si aquesta partícula no existís, la teoria s'ensorraria.

Totes les partícules predites pel Model Estàndard han estat gradualment descobertes. Només en faltava una: el bosó de Higgs. La seva troballa suposa la confirmació definitiva que les idees actuals són correctes, si més no pel que fa a la matèria ordinària, de la qual tots estem fets. Si el Higgs no s'hagués descobert, hauríem hagut d'assumir que alguna cosa en el Model Estàndard estava equivocada. I això hauria obligat a replantejar-ho tot des del principi. Sense dubte, els físics s'haguessin trobat davant un buit vertiginós.

Que el Model Estàndard sigui una teoria correcta no significa, tanmateix, que sigui completa. La teoria segueix sense poder "quantificar" (incloure dins la teoria quàntica) la gravetat, una de les quatre forces fonamentals de la natura; no diu res sobre la matèria fosca, que representa el 24% del cosmos i que guia els moviments de les galàxies. I tampoc sobre l'energia fosca, que té un efecte oposat al de la gravetat, que està accelerant l'expansió de l'univers i que representa el 72% restant. Tota la matèria ordinària ("allò que podem explicar"), la que constitueix les galàxies, les estrelles i els planetes, amb prou feines representa un 4% del total.

¿I ara què?

El principal objectiu de la física teòrica contemporània és unificar les quatre forces fonamentals (nuclear forta, nuclear feble, electromagnètica i gravitatòria) sota un únic i profund marc teòric, l'anomenada "teoria del tot" que Einstein va perseguir sense èxit durant els últims 30 anys de seva vida. Possiblement ara estiguem més a prop d'aquesta "darrera resposta"...

Molts estan convençuts que la troballa del bosó de Higgs obre les portes a nous i apassionants camps d'investigació, i també a respostes amb les quals avui la Física ni tan sols s'atreveix a somiar. Matèria fosca, supersimetria, unificació de les forces de la naturalesa... S'ha creuat un llindar que obre per a la ciència infinites possibilitats.

7Ciències

La felicitat

■ Anna Maria Casadellà

El tema de la felicitat no és fàcil d'explicar, i al llarg de la història molts autors han volgut donar la seva opinió. Ja des dels inicis, un dels més coneguts deixebles de Sòcrates, **Eurípides** (408-406 a.C), considerat un dels grans autors de la tragèdia clàssica, va dir una vegada: "Mai anomeu felix un mortal fins no veure com descendeix a la tomba al seu últim dia". Penso que tenia tota la raó ja que, si ens hi fixem, la felicitat no és quelcom que es pugui donar per fet abans que la vida d'una persona finalitzi. Si no, el món estaria ple d'infeliços, d'insatisfets, de descontents i d'angoixats.

El fet que molta gent es proposi la felicitat com una meta provoca que ens evocuem a l'ansietat, l'angoixa i la decepció. Si la felicitat fos una meta a aconseguir, què fariem la resta de la nostra vida una vegada assolit l'objectiu? Repetir una vegada rere una altra el mateix somriure? Intentaríem no tocar ni canviar res perquè la felicitat no s'escapés? Seriem presos de la por que aquesta no s'escapés? Seriem feliços vivint així? Viktor Frank (1905-1997) afirmava que **no és la felicitat en si el que necessitem, sinó un motiu per ser feliços**.

Com hem dit abans, ens costa formular una definició sobre la felicitat. Però hi ha certes tasques, alguns vincles, determinades accions i conductes específiques que quan tenen lloc i quan les podem protagonitzar ens omplen l'ànima d'una sensació indescriptible i intransferible que només pot anomenar-se "felicitat". Potser és una petjada que anem deixant en el camí mentre transitem la vida i, si no caminem, no hi haurà marques. Victor Frank també deia que **hem de tenir un destí cap a on caminar, i de la marxa resultarà -o no- la felicitat**.

"La felicitat és una porta que s'obre des de dintre" (Søren Kierkegaard, filòsof). Això significa que **no hi ha una persona destinada a fer-nos feliços**. Si així fos, correríem el risc de construir-hi una relació de dependència, de manera que si aquesta s'allunyés de nosaltres s'enduria la nostra felicitat, fent que tractéssim de retenir-la a qualsevol preu i, tot i així, no estaríem en pau. **Tampoc la felicitat es troba en els objectes materials, en les possessions, ni en els diners**. En aquestes fonts podem trobar plaer transitori ja que, una vegada els haguéssim aconseguit, en necessitaríem d'altres.

Com deia Alan Watts (1915-1973, escriptor), és absurd voler una vida de la qual estiguin absents el dolor o la frustració o una vida en què fóssim sempre joves. **No es pot suprimir un terme en una polaritat, perquè la vida n'és una suma**: alegria-tristesia, assoliment-frustració, joventut-vellesa, plaer-dolor... En reconeixem un per l'existència de l'altre. Acostumem a preguntar-nos per què una persona no és feliç "si ho té tot". Però, ho té tot realment? Potser té tot el que es veu, però al seu interior hi ha un absolut buit. Potser té tot el que creiem que fa la felicitat, però no ha trobat l'essencial: una resposta a la pregunta pel sentit de la seva vida.

Tampoc la felicitat ens arribarà de l'exterior, com una mena de fórmula màgica. Les respostes que la vida ens planteja només les tenim nosaltres. Per tant, hem d'atrevir-nos a prendre les nostres pròpies decisions, afrontar els nostres dubtes, a fer-nos responsables de les conseqüències que tenen les nostres eleccions. Si ho fem, creixeran les nostres possibilitats de ser feliços i hauréem viscut amb motius.

Així doncs, ningú ens donarà la nostra felicitat; sí que trobarem persones que amb la seva presència o accions ens proporcionaran felicitat, però serà independentment que els ho exigim. I n'hi haurà d'altres a qui moltes vegades, sense tenir-ho previst, els aportarem nosaltres felicitat.

Moltes persones es sorprenen que no hi hagi una relació directa entre alts percentatges econòmics i felicitat, i que fins i tot sigui habitual trobar el contrari. Jeffrey D. Sachs, director del Earth Institute de la Universitat de Colòmbia, sosté que "com a individus, no som feliços si la cerca de majors ingressos reemplaça la nostra dedicació a la família, als amics, a la comunitat, a la compassió i a l'equilibri intern. I, com a societat, una cosa és organitzar les polítiques eco-

nòmiques perquè els nivells de vida augmentin i una altra de molt diferent és subordinar tots els valors de la societat a la cerca de guanys".

La felicitat és la conseqüència de la manera en què escollim viure, dels valors que honorem amb les nostres accions i actituds quotidianes, de la manera en què ens relacionem amb els altres i amb el planeta. No és una meta, ni un deure, ni un mer plaer, ni una diversió buida. És el que prové de l'elecció de la vida. Segons escollim, sentirem felicitat. I no s'esgotarà en una sola vegada. Escollim mentre estem vius, per això Eurípides va dir el que va dir.

Aquelles nits

■ Maria Deulofeu

Tot va començar un dia qualsevol per a alguns, però important per a d'altres. Aquell dilluns, va arribar-hi a dos quarts de nou, emocionat, nerviós i temorós d'arribar tard. Quan es va haver canviat, va anar directament a la sala on havien d'esperar. No s'imaginava pas que en aquella hi viuria moments extraordinaris. Contràriament al que s'havia imaginat, al cap de cinc minuts, va tenir una càlida benvinguda, protagonitzada per un conegut seu, el seu excompany de pis. Amb ell passaria tota la setmana. Després de les presentacions, es van fer les 9 i va tocar anar a la sala de prequiròfans on uns quants animalons els esperaven.

Aprendre a posar vies, intentar formular les preanestèsies abans que el "profe" les digués, administrar fàrmacs sota l'atenta mirada del veterinari, controlar el monitor de l'anestèsia i sobretot ajudar en les intervencions van ser unes de les mil tasques que li van encomanar. El dia fou intens i va acabar a les 6 de la tarda, al bar i fent un petit mos o dinar. Va passar un molt bona jornada, en la qual va aprendre moltíssim i va gaudir molt. No obstant això, encara l'esperava una altra aventura, i molt més emocionant!

Al cap de dues hores d'haver "dinat", si així ho podem anomenar, va començar la guàrdia de nit. En entrar, la UCI estava plena d'animalons. Entre mirar les temperatures, treure a passejar els peluts, donar-los de menjar, netejar-los i administrar-los la medicació es van fer les dues de la matinada. Qui ho havia de dir que hi ha universitaris que es queden fins tan tard al centre docent? En fi... Per sort, i per circumstàncies de la vida, aquella nit va ser molt tranquil·leta, i ell i una noia que també feia guàrdia van poder dormir unes 4 horetes en uns llits no gaire còmodes, però llits.

Un cop aixecats i havent donat la medicació a tots els animalons, van disposar de mitja horeta per esmorzar i... sant tornem-hi. Sortosament, aquell dia no va ser gaire afortunat, van plegar a les 3 de la tarda i encara van disposar de temps per poder assistir a classe. Magnífic!

La setmana va transcórrer i després de veure torsions d'estómac, castracions, ovariectomies, operacions inacabables de traumatologia i una podoplàstia, va arribar l'esperat divendres.

Aquell dissabte, un cop havent descansat el suficient i havent berenat-sopat, l'alumne va tornar al centre docent i es va disposar a començar una altra guàrdia de nit, de 20h a 8h, sí senyor! L'estudiant, que estava convençut que podria dormir una miqueta, com en l'anterior guàrdia, va començar la jornada. Medicacions, temperatures, passejades, controls d'animals en estat crític... Sense ni adonar-se'n es van fer les 3 de la matinada. En comprovar que només hi havia un llit disponible per dormir i que només podria dormir una hora, l'estudiant va decidir cuidar de l'animal durant tota la nit, juntament amb l'interna que hi havia.

Va ser una sublim experiència tenir la gran sort de veure com hi havia molts animalons que es recuperaven després d'una complicada intervenció. D'altra banda, però, va ser dur acceptar que el millor per alguns era passar a un món millor. En aquella setmana i després d'haver-se instruit en molts aspectes, la lliçó més valuosa que va aprendre va ser que passar tantes hores fent guàrdia va ser tot un luxe perquè tal i com diuen: les passions fan viure l'home, la saviesa només el fa durar.

7CiÈnCiEs

Diversitat funcional

■ Anna Maria Casadellà

Al llarg de la història, el col·lectiu de persones amb diversitat funcional, conegudes majoritàriament sota el nom de “discapacitats”, ha estat el que ha patit una major discriminació per part de la societat i, fins i tot, han estat tractades de manera diferent de la resta de col·lectius també discriminats (dones, persones de raça negra, immigrants, etc.). Aquesta discriminació ha estat manifestada principalment a través de sentiments de pena i d'actituds de distanciament envers ells i elles, sovint de manera inconscient. Bàsicament s'exclou aquest col·lectiu pels motius següents:

- Els seus cossos tenen òrgans, parts del cos o la seva totalitat funcionant de manera diferent perquè són internament diferents;
- Dones i homes que per motius de diferència de funcionament del seu cos realitzen les tasques habituals de manera diferent.

Tot i que a simple vista ens pot semblar que això no és així i que s'ha evolucionat molt respecte els drets d'aquestes persones, només cal parlar amb alguna d'elles per adonar-nos de la gran quantitat d'**obstacles** a què s'han d'afrontar en el seu dia a dia. Per exemple, si observem l'estructura de les ciutats veurem voreres molt estretes i entrades sense rampes, la qual cosa fa que les persones amb diversitat funcional no puguin accedir a molts llocs sense l'ajuda d'un acompanyant. Això, al seu torn, les acaba convertint en individus molt dependents que sembla que no puguin valdre's per si mateixos.

En aquest sentit, la *discapacitat* d'aquestes persones no seria tant com a resultat d'una condició biològica sinó que seria deguda als entorns en què estan obligats a desenvolupar-se, els quals no estan adaptats i provoquen un efecte de marginació i exclusió social. I és que l'**entorn** té una gran influència en els individus i es modifica a partir del que per la majoria és considerat “normal”, fent que tingui un caràcter purament instrumental i canviant al llarg del temps (pensem en el cas de les persones amb esquizofrènia, per exemple, que durant molt temps estaven tractades de “boges”).

Seguint en aquesta línia, si ens fixem bé en la **terminologia** que s'empra per designar aquest conjunt de persones veurem com és limitant i despectiva. Així doncs, tenint en compte que el llenguatge modifica i orienta el pensament, aquestes persones lluiten per establir nous termes en busca d'una nova visió social a partir de mots com:

- *Dèficit* en el funcionament (en comptes de “deficiència”);
- *Limitació* en l'activitat (en comptes de “discapacitat”);
- *Restricció* en la participació (en comptes de “minusvalidesa”);
- *Barrera* (com el conjunt de factors ambientals de l'entorn d'una persona que condicionen el funcionament i creen discapacitat)

És important reconèixer aquests intents de manera positiva ja que intenten desplaçar el “problema” de la diversitat funcional de la persona a l'entorn. Tot i així, si els analitzem a fons veurem que cap d'ells és positiu ni neutre, fent que resulti un intent en va de modificar la realitat en què els propis autors no acaben de veure el costat menys neutre o positiu de la diversitat funcional. El que es pretén, però, és trobar un lloc *intermig* que no obviï la realitat, en què es proposa que les persones amb diversitat funcional són diferents de la majoria de la població, des d'un punt de vista biofísic, i es veuen obligades a realitzar **les mateixes funcions d'una altra**

manera (d'aquí el terme *diversitat funcional*), algunes vegades a través de terceres persones, com és el cas dels assistents personals.

No obstant això, **les solucions** per eradicar aquesta discriminació han de tenir en compte la diversitat específica de grups d'individus que podem agrupar i denominar atenent a cada funció de manera concreta (diversitat funcional física, visual, auditiva, intel·lectual, orgànica, circumstancial o transitòria, etc.). Altres aspectes que es podrien canviar de cares a una millora són la manera com els mitjans de comunicació presenten la informació referent a aquest col·lectiu, en el sentit d'una difusió que conscienciï, o la manera d'invertir els diners que aquestes persones reben com a ajuda; no es tracta que en la quantitat de diners que reben sinó en la distribució d'aquests, que no vingui imposada per part de l'Estat i que siguin les pròpies persones amb diversitat funcional les que puguin decidir com invertir-los (si en reformar la seva casa, contractant un assistent personal, anant a un centre, etc.).

Així doncs, veiem com encara queda molt camí per recórrer en el tema de la diversitat funcional. No hem de subestimar la importància dels canvis d'actitud i de comportament que podem tenir a nivell individual, evitant adoptar actituds de conformisme, i seguir lluitant per una igualtat de drets per tothom ja que, en definitiva, també estem lluitant pels nostres. Qui ens diu que en un futur no tindrem un accident i haurem de desplaçar-nos amb cadira de rodes? O que serà una persona del nostre entorn i, de manera indirecta, també ens influirà? Qui ens diu que el nostre fill no tindrà autisme? Totes aquestes qüestions ens han de fer més conscients i participatius per la millora d'aquest col·lectiu i de la resta de grups minoritaris, perquè **a partir de la lluita de cada un podrem aconseguir beneficis per a tots**.

Pet food

■ Maria Deulofeu

Actualment, la preocupació per l'alimentació dels nostres animals de companyia està creixent en molts països. Per tal de satisfer als propietaris, el mercat ens proporciona una gran varietat de dietes i existeix una gran innovació perquè periòdicament surtin nous productes al mercat. Un bon exemple d'aquests és la “Raw food diet”, també anomenada dieta crua.

Alguns dels motius dels propietaris de gossos o gats per consumir aquest producte són la creença que aquest és més adequat per carnívors, que és més avançat, ja que els gossos van evolucionar menjant carn, que la cocció destrueix els nutrients i enzims necessaris per la seva assimilació... Tanmateix, en realitzar diverses anàlisis d'aquests tipus de dieta, els especialistes han trobat diferents contraindicacions.

Primerament, cal dir que és un producte desequilibrat nutricionalment ja que, en molts casos, no proporciona tots els elements essencials d'una dieta completa. A més a més, la presència d'ossos en aquesta pot provocar obstruccions i perforacions, entre d'altres. Però, el problema més greu és que en ser un aliment cru pot portar microorganismes patògens com la salmonel·la, que després d'afectar la salut del nostre animal, pot ser eliminada via fecal i contaminar parcs i jardins públics.

En poques paraules, i com a conclusió, tot i que moltes vegades s'acostuma a pensar que un aliment que s'ha donat tota la vida és el més correcte i segur, val la pena utilitzar totes les eines del nostre abast per informar-nos i poder administrar una dieta sana i equilibrada als nostres animals.

7Ciències

Tesla, el geni anònim

■ Jordi Serra

“Conec dos grans homes, i vostè és un d'ells. L'altre és el portador d'aquesta carta”. El destinatari d'aquesta missiva era un ja cèlebre Thomas Alva Edison. L'altre “gran home” era Nikola Tesla, un jove nascut a Smiljan (actual Croàcia) el 1856. Va arribar a Nova York l'any que va “néixer” l'Estàtua de la Llibertat, el 1884, armat amb la seva impecable elegància parisenc, el cap ple d'idees i la carta de recomanació per a treballar a la companyia de l'inventor nord-americà.

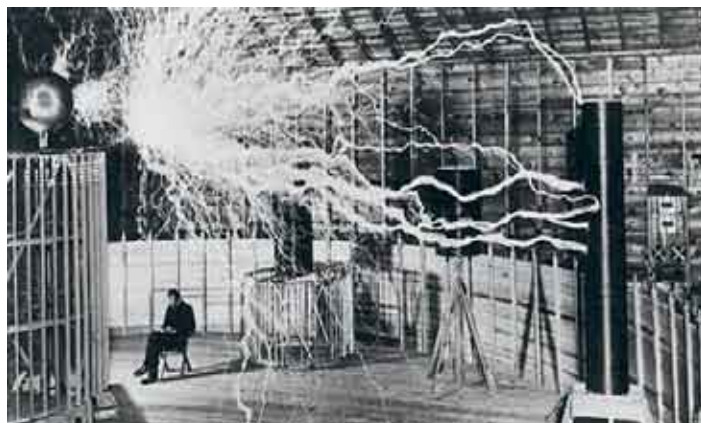

Tot i que Tesla va complir amb escriure les comeses que li va assignar Edison, aquest es va negar a pagar-li la recompensa de 50.000 dòlars que li havia promès. Ni tan sols va accedir a pujar-li el sou, i per tant Tesla, decebut i enfadat, va decidir deixar la companyia i es va centrar en les seves investigacions sobre el corrent altern. En aquest punt, Tesla va trobar just el que necessitava: un empresari ric i interessat en les seves idees. George Westinghouse va trobar atractiva la idea de l'inventor, el motor de corrent altern, que finalment aconseguiria imposar-se al sistema de corrent continu defensat per Edison, en part gràcies a l'audàcia i els diners de Westinghouse. La pugna entre ambdós investigadors va passar a la història com “la guerra dels corrents”. Va guanyar Tesla amb el seu model, molt més eficient. Gràcies a ell prèmer avui un interruptor il·lumina les nostres cases. Tot i que la memòria històrica ha estat més benèvola amb altres inventors (Edison, Hertz, Volta...), el món, com veurem, deu molt a l'enigmàtic Nikola Tesla.

Relegat als solitaris carrerons del coneixement, molts el consideren el major geni de la humanitat rere Leonardo da Vinci. Tots dos van aportar enginyoses solucions en camps molt diversos, van transgredir els límits científics de la seva època i van anticipar invents que transformarien la vida dels ciutadans en el futur. Tesla fou l'Steve Jobs de la revolució elèctrica, el visionari amb mentalitat emprenedora, i el més hàbil per trobar nexes ocults entre conceptes dispersos i dur a la pràctica les idees científiques d'altres, i molt en particular les del Michael Faraday (el veritable descobridor del corrent altern).

Tots els genis incompresos (valgui la redundància) mereixerien la segona oportunitat que l'àngel Clarence va concedir a James Stewart a “Que bonic que és viure”: mostrar-li com seria el món si ell no hagués nascut. L'àngel de la pel·lícula de Frank Capra va haver d'esforçar-se de valent amb el personatge de Stewart, que al cap i a la fi era un banquer i havia arruïnat a mig poble (amb perdó de nou per la redundància). El seu treball hauria estat molt més fàcil amb genis de veritat com Shakespeare, Newton, Van Gogh

o Picasso. Fins i tot ells es quedarien bocabadats si poguessin veure el que signifiquen per a nosaltres, si poguessin saber que sense ells la literatura, la ciència i l'art no només serien molt diferents, sinó també molt pitjors.

Tesla, al seu laboratori de Colorado

Amb cap, tanmateix, ho hauria tingut més fàcil l'àngel que amb Tesla, el pare de l'electricitat comercial i segurament el més genial inventor del segle XX. Un home que, malgrat la seva gran intel·ligència, la seva originalitat i la seva controvertida personalitat (o potser per culpa d'elles) va haver de fer front a nombrosos obstacles durant la seva carrera. Fins i tot va arribar a ser considerat un boig. Inventor de la bobina d'inducció que va inaugurar l'era de la ràdio, artífex del sistema de transmissió que ens porta l'energia elèctrica a casa, descobridor d'un principi extraordinàriament simple, eficaç i versàtil (com totes les grans idees) en què es basen els nostres motors elèctrics i gairebé qualsevol altra cosa que porti un endoll. I, per si tot això fos poc, també se li atribueix la invenció de la televisió, el llum fluorescent de neó, el radar i va ser un pioner en el control remot i la robòtica. No cal un àngel per imaginar un món sense Tesla. Només cal viure uns quants dies sense llum a casa.

Tothom ha sentit parlar d'Edison, encara que només sigui perquè inventar la bombeta és una metàfora gairebé automàtica de tenir una idea brillant. Una cosa semblant passa amb Marconi, el suposat inventor de la ràdio que va patentar el transmissor l'any 1900, tres anys després que Tesla fes la primera transmissió de so a distància. Marconi, en el seu primer prototip, va utilitzar almenys 15 peces patentades molt abans a nom de Tesla i es va guanyar un immensescut Nobel l'any 1909. El 1943 (l'any que Tesla va morir) la Cort Suprema dels EUA va retirar a Marconi la patent i va reconèixer a Tesla com el veritable inventor de la ràdio. El reconeixement va arribar tard. L'any 1915 es va parlar d'un suposat premi Nobel compartit per Tesla i Edison. Es desconeix fins a quin punt el rumor es basava en fets reals. El reconeixement, en aquest cas, mai va arribar.

L'estil vehement i efectista de l'inventor ha contribuït a alimentar el mite de Tesla, el del protagonista de còmics, videojocs i pel·lícules esotèriques, el del geni incompres, l'innovador altruista “a qui van robar la llum”. Aquest clíxé té uns fonaments febles, però serveix per il·lustrar l'íntima, fructífera i turbulenta relació de la innovació i la recerca amb les finances i la *business class*. No obstant, la teoria conspiradora redueix a caricatura un dels grans genis de la història de la humanitat. Ell, possiblement, hagués preferit sufragar que va ser un dels primers a interessar-se en coses que preocupen molt ara, però absolutament gens en el seu temps: la necessitat d'explotar energies netes i inesgotables davant la dependència del petroli, el perill nuclear o l'atenció a l'ecologia. “El present és vostre -deia-, però el futur és meu”. El futur sembla ser seu; el present, també. La història, encara no.

Entrevista

Entrevista a Joan Boada

■ Genís Portas

Joan Boada i Masoliver (Hostalets d'en Bas, Garrotxa, 1959) és un polític català. Llicenciat en Geografia i Història per la Universitat Autònoma de Barcelona, va ser director de l'IES de Santa Coloma de Farners durant un curs (1994-1995). Començant un nou període a la seva vida, es va dedicar a la política, va afiliar-se a l'ICV a l'any 1987 i a CCOO el 1991, també ha estat regidor a l'ajuntament de Girona i diputat a les eleccions al Parlament de Catalunya. Ha estat membre del Govern de la Generalitat del 2006 al 2010.

-A què és deguda la tornada a la docència? Segurament, bé no en dubto pas, ets conscient que ho deixes en un moment delicat, on surten molts temes de corrupció, crisi, desnonaments, etc. La gent podria arribar a malpensar, o tenir-ho en compte com a un acte de covardia, què en penses?

-És degut al fet que he estat disset anys a la política de manera professional, em sembla que ja és un període suficient, a més he passat per moltes etapes: regidor, diputat, portaveu, membre del govern, etc. I ara torno a la meua professió d'origen, encara que no descarto que algun dia decideixi tornar a la política. Sí, en sóc conscient, però no, no. Crec que la gent ho ha trobat com un acte de valentia, precisament. Penso que els polítics s'han de renovar, no agrada que algú s'eternitzi en un càrrec. Estem en una situació difícil, i qui l'ha de superar és la ciutadania, ens hem d'apoderar de la paraula, i construir una democràcia radical, participativa, que no només estigui en mans d'uns pocs professionals, fer que sigui veritablement una democràcia.

-Quin és l'objectiu de la teua pàgina web "El diari de l'hort"? Tenint en compte que ja has sigut polític i saps com n'és de difícil fer les coses; que vagin bé, al gust de tothom, i ben fetes, a què és deguda la poca empatia que mostres per als altres polítics, i la duresa de la crítica sobre ells en el teu blog?

-Sí, jo sóc molt dur amb els polítics que només actuen bàsicament per interessos propis. També sóc molt dur amb polítics que només governen per un sector concret de la societat i sóc molt dur amb els corruptes. Jo sóc una persona d'esquerres, evidentment els meus plantejaments no agraden a tothom, sinó, més aviat, a una minoria, però com que aquests són els que pensen com jo, vull expressar el meu pensament polític mitjançant el bloc i el facebook. I en dic "El diari de l'hort" perquè també ho vull relacionar amb la terra, sóc un home de la terra, sóc ecologista. No podem agredir el nostre entorn, només pels interessos particulars d'alguns.

Jo defenso les meves idees i és veritat que hi ha gent a qui no agraden, però també n'hi ha que sí. I el més important és que un estigui bé amb ell mateix. És important expressar-se sense faltar al respecte a la gent. I jo encara que sigui dur, intento mantenir-lo, i no vol dir que sempre ho faci, ara que amb els corruptes, poc, molt poc respecte! Perquè s'aprofiten del càrrec públic per un benefici privat, i aquí sóc duríssim. La gent ha de tenir en compte, a l'hora de votar, a qui vota, perquè si en el teu partit hi ha un corrupte no el pots votar.

-Tal com estan anant les coses, sembla que els rics cada dia ho són més i els pobres més pobres, no va massa a favor de la teua política, què faries en aquesta situació?

-Està clar que aquí s'ha de fer un canvi, i radical, nosaltres no podem continuar dient que sí a les polítiques que vénen de la Unió Europea, del Fons Monetari, o de la Merkel, no. Necessitem una forta inversió de diners en polítiques socials. Cal un sistema fiscal que faci que qui més té més ha de pagar i més ha de contribuir al servei públic i qui menys té, menys ha d'aportar. Cal una nova política fiscal, potenciar el sector públic, i un banc públic. Un banc que pogués ajudar empreses petites, apostar per noves tecnologies, per les energies renovables. En definitiva s'ha de crear ocupació. I aquests diners hi són, però mal repartits.

-Tu n'estaves al cas que Catalunya fos tan escoltada?

-Bé, sempre he sentit dir que corren els dossiers, que vol dir que algú te alguna informació compromesa d'algun polític de l'altra banda, i que el pot fer servir en algun cas. Però no amb aquestes dimensions.

-Bé aquí s'acaba l'entrevista i moltíssimes gràcies per contestar a totes les preguntes, encara que algunes podien arribar a ser compromeses!

-Moltes gràcies a tu. Sempre és agradable poder expressar el que penses i el que sens a través d'una entrevista amb una persona jove com tu. Es diu que els joves sou el futur d'un país, però em sembla que els més grans ens hem de començar a disculpar pel futur que us deixem. Espero que la vostra capacitat crítica, el vostre activisme aconseguixin canviar les coses. Us necessitem ara perquè el futur sigui millor.

-Bon Dia Sr. Boada! Com preferiu que li parli de vostè o de tu?

-Bon Dia, millor de tu.

-Creus que els joves de l'actualitat són més mal educats per l'fet de tractar de tu amb més facilitat?

-No, no, jo crec que el tractament és un simple formalisme, el que importa és la forma de dir les coses, la forma de presentar-les, la forma de dirigir-se als altres. I els joves com a tal teniu un llenguatge més directe, per tant, mentre sigui respectuós, el tractament formal no té importància.

-Quin és el motiu que et dediquessis a la docència? I aquest canvi del món de l'ensenyament a la política a què fou degut?

-Bé, a mi, podríem dir que sempre m'ha agradat, des de petit. Més que res, sempre m'ha agradat treballar amb comunitat, amb altra gent, transmetre les coses que sentis i el que saps als nois i a les noies sempre m'ha encantat. M'agrada poder compartir, i sobretot estar al costat de la gent jove; saber el que pensa, el que diu, perquè sempre, quasi sempre t'aporten coses noves. I sobre el canvi del món de l'ensenyament a la política, bé, crec que està tot una mica relacionat. Treballar sempre amb i per a la comunitat, aportar sempre al servei públic... Jo entenc la política com a tal. La política és una de les feines més nobles que pot fer un ciutadà, perquè, evidentment, és dedicar-te als altres, per tal de millorar la seva qualitat de vida. A mi em sembla que és un treball altruista, no? Com l'ensenyament, però amb nivells totalment diferents.

-Creus que és eficaç l'actual sistema d'educació a Catalunya? Què en penses de les idees del ministre Wert? Pot ser que la influència de la educació que vas rebre afecti les teves ideologies polítiques?

-Home, el sistema d'educació, la LOGSE, com a estructura no està malament. El que és important en el sistema educatiu són les persones que s'hi dediquen, aquí a Catalunya tenim professors i professores molt ben preparats i preparades, però els diners que hi destinen els governs són insuficients. Perquè la funció educativa és la funció bàsica de la societat, forma les persones, per això necessitem els diners. Una educació potent, amb diners, farà que hi hagi més mitjans, que hi hagi mecanismes per tal d'ajudar les persones que més ho necessitin, l'educació és un element de justícia social, és un element que lluita contra les desigualtats, perquè dóna les mateixes oportunitats a tots i a totes. El sistema no està malament, però les polítiques de dretes, bé, les altres també, no hi destinen els suficients diners. A més estan fent unes retallades brutals, precisament allà on mai haurien de retallar, en els serveis als ciutadans, en salut i educació.

La meua opinió sobre el ministre Wert és que és un home que no ha entès la realitat social ni la lingüística de l'estat espanyol, és un home del segle passat. L'educació hauria de ser de les poques lleis que es poguessin canviar poc. Wert vol anar enrere, vol recular i anar cap a una educació molt més elitista, i no en una que sigui compensadora de desigualtats. També vol espanyolitzar els nois i noies catalans, és un irresponsable.

L'ensenyament primari i secundari no va influir en la meua ideologia. A mi m'influeix la universitat, amb divuit anys, a Barcelona, a la Universitat Autònoma, va significar un salt important. Era una facultat molt radicalitzada, molt d'esquerres i aquesta és la meua veritable escola política.

GrAfOmAnla La dIaBòLiCa MaNia D'eScRiUrE

Sé qui ets, però qui ets avui?

■ Sergi Urzay

Imbècil. Si vas al diccionari i ho busques, saps què hi trobaràs? El significat d'imbècil, que és el que sóc. Ensopego tants cops amb la mateixa pedra que si no hi és la hi col·loco jo. Però el problema no és caure sobre la mateixa pedra, sinó que t'agradi la pedra. No deixo de ser un imbècil per això. No suporto els imbècils. Prefereixo dir que no suporto la imbecilitat al·liena, que ja en faig prou amb la meva.

Siguem sincers per un moment. La fidelitat no existeix. La parella ideal no existeix. Hi ha milers de mitges taronges per a tu, però totes han estat tallades pel mateix cabrò. El teu propi plaer és l'única cosa que t'importa de veritat.

I saps què passa? S'acaba una relació. S'acaba i se't cau el cel per l'adéu. A sobre, mentre et refàs de les ferides, t'oblides del carro de les promeses trencades. Aquest carro que ha agafat inèrcia gràcies a la passió inicial i l'amor més optimista mai existit. El problema ve després, quan creus que ha passat tot, aquest carro va agafant una velocitat constant i finalment t'atropella amb tota la seva mala llet i dosi de realitat.

Estem farts d'esperar fets de gent que mai ens ha demostrat res, així que deixa'm que et demostrï jo la meva estima. Lleix:

"Hola, estimada. Tu calla i no diguis res. Saps què? M'és igual si t'agafo en un mal moment. Tu simplement gaudeix. Ara que ens trobem tan lluny i que ens sentim tan a prop. Ara que aquests ulls teus accidentats i els meus dits infestats de dolor s'han atrevit a desplaçar-se sobre la pantalla del meu mòbil. Ara sabràs el perquè d'aquesta mirada entreoberta. Obre't d'orelles. Posa't còmoda siguis on siguis..."

No puc seguir, noto una certa manca de reciprocitat. Que cony, certa manca no, zero. Sabeu que no pot faltar, que és essencial, però tot i saber-ho, vosaltres, jugueu, us feu les despistades, aprofiteu el moment, entoneu el maleït i ja conegut *carpe diem*. Preferiu que la reciprocitat sigui repartida, dividida, trossegada i escampada cap a altres també. Voleu tastar. Espereu el pla B i el dia D. Si hi ha hipocresia, que no es noti. Aquest és el vostre veritable eslògan.

Que barat que surt queixar-nos. Però no ho tornaré a fer, t'ho prometo, igual que podem prometre altres coses. Prometre...

Prometre significa perdre abans de temps. El problema és que si no promets res, tard o d'hora t'hauràs de veure cara a cara amb la pregunta amb la qual es veuen tots els que tenen el morro de viure al dia, de gaudir del moment, d'estar única i exclusivament amb el present. Estimada, cap a on va la nostra situació?

Ens hauríem de sentir cada cop més orgullosos dels nostres dubtes, jo ho estic. Els dubtes són els únics que, amb el temps, s'acaben confirmant, sempre. Els únics que, amb el pas dels actes, mai t'acaben traint. La paraula "nosaltres" no arriba a port, estic patint les conseqüències de les meves incompetències emocionals.

L'única cosa certa d'aquest escrit ve ara, una veritat com un temple, com una casa de pagès. La mare de les veritats. I és que, al cap i a la fi, les dones no hi entenen d'homes, perquè sempre deixen lliures els millors.

No te mientas con finales felices

■ Yaiza Bujalance

Érase una vez... ¿Érase una vez? ¿Vas a escribir sobre un cuento de hadas? Entonces no comiences así, no te mientas, esos cuentos de hadas, de princesas y príncipes, esos que salen en las películas, no existen... en la verdadera sociedad no existen esos cuentos.

Vale tenéis razón, a veces puedes llegar a sentirte en esos cuentos de princesas y príncipes, incluso de hadas, pero esos finales felices. No nos engañemos, cuando eres adolescente llegan esos extremos de sentirte enamorado, con esa persona que quieres pasar el resto de tu vida sin que la palabra "amor" se desvanezca nunca, pero entonces chocas contra ese muro, donde ves que todo ese mundo se desvanece, que no existe ese final feliz con el que soñaste en la niñez o hacia un tiempo con esa persona, te das cuenta que los humanos somos imperfectos, y que la infidelidad, los celos, todos esos problemas que se hallan en la relación destrozan todos tus sueños, destrozan ese mundo de colores y se convierte en blanco y negro. Algunos pensareis, cuando llegas a una edad conoces a una persona con la que compartes tu vida ¿No?, con la cual creas a una familia, con amor y felicidad... Bueno podríamos decir que es algo irónico... Por ser mayor y estar casado o con una relación estable, no confirma la fidelidad ni la felicidad. Muchas parejas con familia llegan a ser infieles o simplemente no ser felices uno con el otro... de acuerdo no todas las parejas son así... pero reflexionar un momento, realmente pensáis que el amor es eterno, que cuando llevas cuarenta años junto a una persona será como la primera vez... no os engañéis, simplemente ese amor se convertirá en cariño y finalmente en convivencia por comodidad o rutina, clarísimamente se aprecian uno al otro en tantos años... pero la palabra "amor" se desvanece con el tiempo.

Bueno seamos más optimistas... cada persona debe luchar por mantener ese final feliz que soñamos, e intentar mantener esa llama de fuego sin que se evapore por el paso del tiempo... todos debemos aprovechar al máximo esos momentos de cuento y ¿Por qué no intentar mantener la palabra "amor"? Como última opinión personal os propongo a los adolescentes que no os encantéis con cuentos de hadas, vivir la vida y cada momento de ella, si algún sueño o cuento vuestro desaparece, pensar que habrá otro sueño igual o mejor que experimentaréis, pero ante todo recordad, no existen los finales felices simplemente experiencias de la vida.

GrAfOmAnla La dlaBòLiCa MaNia D'eScRiUrE

Només jo amb mi mateix

■ Sergi Urzay

Cada matí, amb les lleganyes encara enganxades als ulls, el meu rostre estriat amb marques indesxifrables, amb el cabell despentinat, amb la barba crescuda (depenent del dia), un ull un xic més tancat que l'altre, per culpa d'una paràlisi facial momentània que ens ha deixat amb un rostre sense proporcions perfectes, vaig de camí al bany amb un moviment oscil·lant i vacil·lant. No sempre és possible arribar-hi amb totes les llums enceses.

És el MEU bany, tinc la sort en la meua vida de tenir un bany exclusiu, on hi sóc JO, sense enganys, sense actuacions i fonamentalment sense necessitat de mentir o enganyar algú per alguna estúpida convenció social. SÓC JO.

Encenc el llum i totes les irregularitats prèviament descrites es transformen en una evidència a crits. SÓC JO. Amb la mà esquerra, aquella que pateix la lleu i momentània paràlisi, obro l'aixeta amb l'aigua freda. Les meves mans s'ajunten formant un bol i recullen el líquid i pur element i acte seguit ho bolquen en el meu rostre.

La sensació, malgrat l'evident canvi de temperatura, és agradable. La meua pell pren un color rosat pàl·lid, les lleganyes desapareixen, així com les molestes estries deixades pels plecs del coixí. Repeteixo el procés un parell de vegades. Amb un xic de dificultat, agafo la tovallola amb la mà dreta, i m'asseco el rostre deixant el mateix enterrat en la tela durant uns trenta segons abans de començar a fregar i treure la humitat.

Acabo d'assecar-me, penjo la tovallola, no sense abans assecar algunes de les gotes que, accidentalment han caigut al terra. Aixeco la vista cap al mirall i novament penso: AQUEST SÓC JO.

És el moment més important de cada dia. Allà no hi ha enganys, ni regles socials, allà ningú jutja fora d'un mateix, és l'hora de la veritat. Juro pel que més vull que fins al moment, per a mi aquesta prova està superada.

Puc mirar-me als ulls, de front, sense parpellejar, sense pensar a qui fer la punyeta la vida, a qui vaig enganyar per treure algun tipus d'avantatge, a qui vaig mentir per tenir raó, a qui vaig ensabonar per a què em sentís millor i no fer mal a altri.

Sense considerar-me model de res ni de ningú, sense dubtes a la meua motxilla hi duc algunes misèries, la de la traïció, la falsedat i el ganivet a l'esquena. No és només un d'ells, però dia a dia penso en alguns d'aquests personatges coneguts i dic:

Podran mirar-se al mirall sense, si més no, decebre's?

Quan apunten a enganyar algú, els tremolarà el rostre?

S'hauran oblidat que poc temps enrere a aquestes mateixes persones que avui enganyen, els demostraven amicitat, confiança, amor...?

Quant d'odi o desconfiança en si mateix pot portar una persona a dins per a convertir-se en una deixalla humana de la mentida?

Coneixeran la paràbola ja coneguda del que sembla vents, acaba collint tempestats?

Actualment, no ho nego, els odio. Carrego el meu gest matinal en aquest tipus de records, pensant en tots aquests sicaris de la confiança, que per un interès mesquí i infantil, fan un mal enorme (percentualment marcat pel fet) amb la seva miserable acció. M'amargo i els desitjo el pitjor.

Un ésser superior, per a alguns Déu, per a uns altres, alguna cosa més que es troba per allà i ens cuida, per a mi, un veritable amic, em va donar un avís. Vaig acabar quatre dies en una espècie de teràpia intensiva personal, enutjat amb la vida i amb els subjectes que, com prèviament els he descrit, viuen per embrutar la veritat.

Gairebé se'm va la vida en l'odi.

Acabo la meua higiene davant del mirall, torno a mullar-me la cara i me l'asseco. AQUEST SÓC JO i em sento molt feliç per no ser com ells. No sóc perfecte, però no sóc un traïdor, no camino per la vida dient-li a cada persona el que penso d'ella, però no faig mal deliberadament amb la paraula, m'enfado, dic coses, però sempre de front, no clavo ganivets a esquenes que poc abans he colpejat amistosament. Fonamentalment, no llanço la pedra i després amago la mà. SÓC JO. I cada matí puc mirar-me la cara al mirall, sense enganyar-me. No sé si deixaré d'odiar als hipòcrites. Ara simplement veig CARES, CARETES IDIOTES QUE TIREN ENRERE.

I ho sento, però ni tu te'n salves.

GrAfOmAnla La dlaBòLiCa MaNia D'eScRiUrE

Transformación

■ Mohamed Abghi

El lunes de la primera de semana de agosto hacía mucho calor. Estaba con unos amigos en el salón de mi casa mirando una película hasta muy tarde. Nos fuimos a dormir a las 12:30 de la noche.

Por la noche cuando estaba durmiendo, sentí que mis piernas, brazos y manos les pasaban algo raro. Se estaban transformando en algo muy extraño y yo estaba muy asustado. Cuando encendí la luz, me fui corriendo al lavabo para verme en el espejo. Cuando llegué, vi que todo era muy grande, y que no me podía ver al espejo, porque estaba demasiado arriba. Encontré un espejo en el salón, y me quedé parado, me había transformado en una hormiga. Fui corriendo a buscar a mis amigos, que aún estaban durmiendo en sus habitaciones. Eran muy grandes, y ellos no me veían. Estuvieron a punto de pisarme. Mis amigos salieron a fuera, al bosque, a buscar manzanas para comer, y yo les seguí. En el medio del bosque me encontré con otra hormiga. No sabía qué estaba pasando porque ellos no querían decirme nada. Me había perdido, y ya no veía a mis amigos. Por lo menos, había conmigo la otra hormiga, que también se había perdido. Decidimos pasar la noche en el bosque, y empezamos a hacer un agujero para dormir en él.

Nos despertamos muy temprano, en busca de nuestros amigos. Creo que eran las 6:00 de la mañana, porque acababa de salir el sol. Caminando tanto como pudimos llegamos a un pueblo. Nos encontramos con más hormigas. Les pregunté si sabían donde estaba mi pueblo y ellos respondieron: "El pueblo que buscáis está detrás de esa montaña". Fuimos tan rápido como pudimos para atravesar la montaña. Al travesarla no encontramos el pueblo, sino un pequeño pueblecillo de hormigas. Nos dijeron que podíamos quedar a vivir con ellos.

Yo pensé que como nunca volvería a ser una persona, lo mejor era quedarme a vivir allí. Hicieron una gran fiesta para celebrarlo, y fue un día muy especial para mí.

Llibrofàgia

Gabriel Ferrater. *La desconfianza del poeta*

■ Meritxell Lafuente

(Aquest text és un resum d'un treball de Màster)

La seva producció poètica la trobem comprimida en un curt període de temps. Té tres poemaris: *Da nucs pueris* (1960), *Menja't una cama* (1962) i *Teoria dels Cossos* (1966), que el 1968 va aplegar en el volum que dona forma definitiva a la seva obra poètica, *Les dones i els dies*. A més, té un nombre considerable de crítiques d'art i un gruix important d'escrits sobre literatura (la majoria pròlegs), sobre el llenguatge, i diverses traduccions (Gombrowicz, Shakespeare, Chomsky, Bloomfield, etc.).

Per començar, cal dir que Ferrater va intentar trobar el seu lloc dins la literatura catalana contrastant-se amb els tres tipus de poetes que ell considerava que la constituïen: els *moralistes unidimensionals*, els *romàntics nyctis* i els *avantguardistes tronats*. D'aquests tres grups, en critica que la distància que hi ha entre el sentiment que la poesia exposa i el centre d'imaginació de l'autor no és l'adequada, que el poeta no s'hi ha traduït correctament, que no ha aconseguit objectivar-s'hi. Segons Ferrater, un dels aspectes centrals que ha de resoldre el poeta a l'hora d'escriure és definir clarament la seva actitud moral o, dit en altres paraules, trobar la distància adient, tal i com expressa en el seu article "Poètica":

Un dels motius que ens fan escriure poesies és el desig de veure fins on podem aixecar l'energia emotiva del nostre llenguatge, i això ens du a escollir temes insidiosos, molt aptes a subordinar-nos, però no hi hem de consentir, i l'obligació primera del poeta davant d'un tema, és posar-lo al seu lloc, sense contemplacions.¹

El poeta hauria de fer l'esforç d'objectivar l'anècdota i la pròpia ideologia per poder escriure des de la distància encertada. De fet, tal i com explica en una entrevista que li fa Federico Campbell, així és com ell gestava les seves poesies:

yo pensaba que había que escribir un poema sobre tal tema, producto de la observación moral, psicológica, sobre la gente; y entonces esperaba dos o tres semanas a que de pronto este tema puramente abstracto, intelectual, se concretara mediante una anécdota o mediante la observación de una cosa vista por la calle. Y al encontrar eso, el poema ya estaba prácticamente hecho.²

Les seves poesies també indiquen que aquesta és la seva manera de compondre-les, tal i com es desprèn d'uns versos del "Poema inacabat": "Sempre l'imaginar / neix així: de sobte se'ns qualla / un pacte d'ombres separades"³. És en aquest sentit que s'ha parlat de Ferrater com a poeta de l'experiència. Segons ell, la poesia és un procediment higiènic que ha de destruir les ideologies, creu que l'artista no s'ha de deixar distreure ni allunyar per aquestes —que ell considera pura abstracció—, ja que allò més valuós que té és la seva sensuïtat, la capacitat de passar per un carrer i fixar-se en els contrastos de colors i olors. [...] No obstant això, en Ferrater hi ha una doble tensió constant: tot i refusar obertament la poesia social —moviment poètic espanyol propi dels anys 40 i 50—, forma part d'una generació que té la necessitat d'expressar-se, així, encara que postuli aquesta negació de les ideologies, en la seva poesia també hi ha una visió molt concreta del món i, sobretot, la petja inesborrable que la guerra i el franquisme van deixar dins seu. Tot i que Ferrater descarregui la seva poesia de qualsevol funció de protesta, i encara que la seva actitud envers el

1 GABRIEL FERRATER (1988): *Vers i Prosa*. València. Edicions Tres i Quatre. Pp. 99-100.

2 PERE BALLART (1998): *El contorn del poema*. Barcelona. Quaderns Crema. P. 274.

3 GABRIEL FERRATER (2002): *Les dones i els dies*. Barcelona. Edicions 62. P. 96. A partir d'ara, tots els versos que es citen de Ferrater són extrets d'aquesta mateixa edició.

Llibrofàgia

món sigui volgutament no-política, el moment històric que visqué traspua en poemes com "In memoriam".

T.S. Eliot, en un dels seus assajos publicats a *The Sacred Wood* (1920), fa una analogia que revela la mateixa exigència de trobar la distància adequada que Ferrater tant defensa. Eliot compara la producció poètica amb un catalitzador: en el catalitzador, dos gasos es barregen i donen àcid sulfúric gràcies a la presència d'un fil de platí. El fil que ha possibilitat el canvi físic ha quedat intacte i, en el nou gas que n'ha resultat, no n'hi ha cap traça. Així doncs, el fil de platí és com la ment del poeta madur: pot actuar sobre l'experiència de l'home, però com més perfecte sigui l'artista, més separat estarà en ell l'home que pateix de la ment creadora; és a dir, més adequadament transformarà les seves experiències en poesia. Com dèiem abans, s'ha de trobar la posició exacta des de la qual escriure, la zona intermèdia, la distància justa i necessària —cosa que els romàntics *nyicris*, que diria Ferrater, obviaven. Per molt paradoxal que sembli, el poeta s'ha de mostrar i, alhora, amagar-se. El poema "Literatura", aplegat dins *Les dones i els dies*, testifica aquesta recerca d'un punt intermedi: "Mentir-se objectivat en l'arabesc / i fer-s'hi encara veure, subjectiu. / De l'urc de no amagar-se gaire, en deia / sinceritat: de la por de trobar-se / massa exposat, sentiment de l'estil."⁴

Aquesta distància vital, juntament amb la idea que Ferrater expressa en una conferència sobre art que va fer a l'Institut de Estudios Hispánicos el desembre del 1954, titulada "¿A dónde miran los pintores?" i que adjuntem a continuació, constitueixen la seva manera d'entendre l'art i mostren el seu procediment com a poeta:

Nuestra experiencia de la vida no es ningún contenido de nuestro pensamiento; es algo que se halla por debajo de todo contenido; es algo así como la deformación producida en nuestro pensamiento por las tensiones a que ha sido sometido; y es algo informable, intransmisible, irreprochable, incomunicable. Pero el artista puede expresar esta experiencia mediante un rodeo, que consiste en realizar, y realizar precisamente al crear su obra, una actividad analógica a aquella actividad vital, preartística, que ha depositado en él la experiencia que posee.

De totes maneres, aquesta experiència a què Ferrater apel·la i l'expressió de la qual esdevé la missió del poeta, també topa amb barreres: el propi llenguatge. El poeta és plenament conscient d'aquest entrebanc, i és que, tot i que la llengua sigui la seva eina de treball, en bon nombre de poemes notem l'abisme que s'estén entre allò que s'intenta dir i allò que finalment queda dit. El poema "Si puc" plasma aquest problema entorn la formalització de l'experiència: "Alguna cosa ha entrat / dins algun vers que sé / que podré escriure, i no / sé quan, ni com, ni què / s'avindrà a dir. Si puc / te'l duré cap a tu." A més hi ha el suspens de si el que ha viscut acabarà materialitzant-se en poesia o no: notem el buit que s'obre entre l'experiència viscuda i allò que finalment constitueix l'experiència del poema. Totes les anècdotes que ell viu poden, algun dia, materialitzar-se en poemes, però en parla com si gairebé fos quelcom deslligat de la seva persona, com si el poema s'erigís com a entitat independent i autosuficient: "Quan suri, / he de saber conèixer que ve d'aquest moment?". Aquí veiem un dels altres tòpics recurrents de la poesia de Ferrater, la memòria, que ell veu com a quelcom perillós perquè ens repta a parlar de moments que ja no hi són i que, en parlar-ne o poetitzar-los, falsifiquem; aquesta incertesa, aquesta sensació d'impossibilitat d'expressió i de tergiversació de la realitat va molt lligada a la concepció que molts intel·lectuals ja han postulat entorn la naturalesa del llenguatge. Si per ordenar el caos (la realitat) ens servim d'un instrument arbitrari i falsificador com ho és el llenguatge, l'ordre resultant no pot ser sinó igualment arbitrari i fals. És per aquest motiu que dir que Ferrater és un poeta de l'experiència em sembla insuficient i enganyós ja que, un cop

que la realitat és interpretada i convertida en experiència formalitzada, és a dir, en poesia, aquesta pot quedar sorprenentment irreconeixible, tal i com mostren uns versos del poema "Literatura": "Lliurat a l'esperança que els espasmes / de l'aigua li anirien a favor, / deia fe en el llenguatge. Va morir / devorat: l'inefable el va temptar." [...]

El poema "Tres llimones" mostra aquesta frustració demostrant que, per més que la realitat es poetitzi, aquesta acaba essent esmunyedissa, s'acaba escolant entre les mateixes paraules que havien de ser-ne la representació. "Perquè es mullen de sol / i pots considerar / sense dubte ni pressa / la mètrica senzilla / que les enllaça, et penses / que signifiquen res? [...] Cor seduït, / renuncia des d'ara, / calla. No faràs teu / el joc de tres llimones / a l'aspre d'una llosa." El poeta sembla, simplement, descriure allò que veu, però apareix un dubte: si aquests tres objectes —que simbolitzen tres dones— tenen una significació profunda, es tractaria de quelcom impenetrable i, per tant, serien autosuficients, no significarien res i, simplement, serien. De manera que l'observador ha de resignar-se al silenci, mai no farà seu allò que té al davant perquè mai no arribaran a ésser símbols d'altres coses, així com la memòria no serà capaç d'integrar-los a la pròpia vida. I Ferrater, tot i que en fa un poema, al·ludeix al perill d'imposar una unitat falsa a la realitat, és a dir, de fer una falsificació de l'experiència. Encara que converteixi el llenguatge ordinari en llenguatge imaginatiu, desconfia de la paraula i qüestiona la validesa del fet literari, el qual és presentat com un inútil esforç de retenir l'experiència viscuda. És inútil, primera, perquè el producte literari més perfecte mai podrà igualar la realitat i, segona, perquè el llenguatge és insuficient. [...]

Alguns poemes seus semblen anti-poesies en el sentit que semblen negar d'aquesta. N'és un clar exemple "La lliçó", on els set versos finals són un crit de ràbia del mateix poeta: "(Quin horror innegable, quin horror / de matèria del món, quan penso / que em dono a compondre una rompuda falsedat / des d'aquí, d'aquest altre / lloc del món, mentre potser / que es gira, en el moment que obre la porta / d'una cambra on nom em trobaré mai)". Aquests versos exhibeixen l'agonia que la poesia li provoca i, alhora, poden ser llegits com una declaració de principis, ja que el poeta preferiria viure el que poetitza que no pas poetitzar el que potser està vivint un altre. Hi ha una fissura entre el dir, el voler dir i el viure, fractura insalvable que acaba produint una sensació d'estranyesa tan torbadora que el poeta es com si se sentís enganyat per les pròpies paraules. Després de mostrar el llenguatge com a entitat impotent, em sembla que no hi ha millor manera d'acabar que citant la definició que Gabriel Ferrater fa de l'home en el seu poema "S-Bahn": "Què és un home? Dues mans, / una al pit i una al ventre d'una noia".

Gabriel Ferrater va saber trobar la distància adequada des d'on escriure poesia; per fer-ho, bàsicament es va servir del que la seva experiència li brindava i, després d'intentar-ho amb vehemència, s'adonà que la poesia tampoc era suficient, que la paraula no és un instrument prou perfecte com per expressar l'exuberància i complexitat de la realitat. És en aquest últim sentit que els versos que encapçalen el poemari *Les dones i els dies*, escrits per Jill Jarrell —qui va ser la seva dona durant dos anys—, no podrien ser més encertats:

*When more is said than must,
Then better left unsaid and done,
Your artful songs of love,
The rigor of your spoken lust,
Have now become a cunning sort of
Overrated pun.*⁵

Poesia? Art, bellesa, formalització d'experiències i, sovint, enginyosos jocs de paraules sobrevalorats.

Cinema

Quatre Vienes i cap amic

■ Joan Pubill

El tercer home, en paraules del seu guionista, no va ser “escrit per ser llegit, sinó per ser vist”. Pel·lícula gravada el 1949, parteix d'un esbós que l'escriptor britànic i guionista del mateix film, Graham Greene, tenia guardat en un dels seus quaderns. Així doncs, l'excel·lència rau en el fet que la novel·la homònima va ser publicada un any després de l'estrena en cartellera i no al revés, com és l'habitual. Greene, abans d'elaborar el guió, va escriure'l en forma de relat per situar-se i dotar de coherència i profunditat els personatges i el conflicte, sense, en un primer moment, tenir la intenció de publicar-lo.

Els orígens d'*El tercer home* es troben en l'encàrrec del productor Alexander Korda, que volia situar una intriga en la Viena ocupada per les potències aliades, en els primers anys del que es coneix com la Guerra Freda. Així doncs, el director britànic Carol Reed i Greene col·laboraren per segona vegada. Reed havia adaptat *L'ídol caigut* de Greene el 1948, amb força fortuna. La col·laboració, la penúltima entre el director i el novel·lista, seria molt fructífera per ambdós: *El tercer home* va esdevenir una fita en les carreres dels dos artistes britànics. En el camp cinematogràfic fou guardonada amb la Palma d'Or en el Festival de Cannes (1949) i un Premi de l'Acadèmia a la millor fotografia en blanc i negre (1950). El 1999, es considerà la millor pel·lícula britànica. Per altra banda, *El tercer home* és la novel·la més aplaudida del novel·lista.

La trama té com a escenari únic la Viena de postguerra, repartida entre els quatre Aliats. Els edificis enrunats, carrers polsosos i control militar contrasten amb l'abundància, tantes vegades mencionada pels vienesos, d'abans de la guerra, i amb les bel·leses arquitectòniques que han aconseguit mantenir-se dempeus. És una ciutat segmentada, dividida, on tots són estrangers i forans, però on Lime es mou amb agilitat en el tràfic de penicil·lina adulterada. La capçalera de la pel·lícula és clara: “el mercat negre és una temptació” en una ciutat on tot escasseja. Per això, en una Viena que oculta un rostre fosc sota les runes, no hi podia haver un final

més adient per Henry i les seves martingales que les clavegueres, mentre intenta sortir a la superfície fugint de la policia i Holly.

L'atmosfera de tristor i pesantor es fa palesa tant en el rebuig del porter per involucrar-se en qualsevol afer de la policia militar, tot i ser un testimoni de vital importància per esclarir l'embrollada mort, cada vegada més sospitosa, de Harry Lime com en les relacions entre el major Calloway i el seu homòleg soviètic, que són formals, professionals, on cadascú es limita als seus afers. A més, els membres de les patrulles tenen dificultats per comunicar-se entre ells, però també amb els nadius. És rellevant l'escena en què es registre el domicili d'Anna Schmidt: dins de l'habitatge hi ha representació de les quatre potències aliades per igual, escorcollant cada una pel seu compte, però donant la sensació que treballen fent pinya, mentre la portera del bloc es dedica a deixar-los com un drap brut i cap l'entén.

Entre la novel·la de Greene i la cinta de Reed, hi ha quatre diferències apreciables, tot i que compartides pels dos artistes. En primer lloc, el protagonista d'*El tercer home* en la novel·la s'anomena Rollo Martins, i no Holly. Joseph Cotten, actor que encarna el personatge, es negà a portar aquest nom. El segon canvi és més significatiu, tot i que imperceptible: el punt de vista de Reed parteix de la vivència de Holly i no de la de Calloway. El canvi en l'experiència i en el punt de vista narratiu es van deure a la necessitat i les exigències de la pantalla: Holly és qui pateix, qui té una implicació més directa en el misteri, qui ha perdut el seu millor amic, el qual és calumniat per tots. Per últim, el desenllaç. Greene donà una segona oportunitat a Holly i Anna. En canvi, Reed abandona el sentimentalisme i aposta per un final més verssemblant. A més, s'estableix un petit paral·lelisme que trava el relat circular amb la mort de Limes. Un últim element inexistent en la novel·la és la intervenció de Lime, interpretat per Orson Welles, sobre els relloctges de cucut, la qual va ser afegida per allargar l'escena.

El tercer home presenta uns personatges que malden per viure en una quotidianitat grisa, fingint ignorància, on tothom és més del que aparenta. Com en altres obres de Greene —*El ministeri de la Por* (1943), *El nostre home a l'Havana* (1958) o *El desè home* (1985)— la identitat juga un rol fonamental en el pervenir de l'acció. En una ciutat en què coexisteixen multitud de cultures, els personatges de mica en mica abandonen la màscara, se sinceren amb ells mateixos i amb els altres. La imatge de Lime com a gran amic es revela com un miratge dalt de la sínia. Anna encobria que era txecoslovaca. Holly és presentat com un magnífic entès en literatura contemporània. L'únic impertèrrit és el britànic Calloway. És el contrapunt seré i estoic de l'ansió i capficat Holly i del cínic i polifacètic Lime.

L'obra manté uns lligams estrets amb la novel·la de suspens i el film negre: un ambient sotragat, uns personatges que giren entorn d'un conflicte aparentment resolt però que, quan se n'adonen, entren dins d'un laberint d'ombres. *Roma ciutat oberta* (1945) i *Germania any zero* (1948) de l'italià Roberto Rossellini aborden els canvis viscuts en les capitals alemanya i italiana després de la postguerra, centrant-se en la desolació, en la pobresa i en els aspiracions fallides. En la mateixa línia es troben *Berlín Occident* (1948) de Billy Wilder o *Berlín Express* (1948) de Jacques Tourner, ambientades en la mateixa franja temporal i ambient polític però en diferent espai.

Tot entorn de Harry ha envellit, excepte ell, que ha renascut. La Viena de 1949 és decrepita, però ha estat el juvenil Lime qui ha contribuït a podrir-la. En un marc on la supervivència ha desplaçat les il·lusions, com aclareix el dr. Winckel, no es distingeixen les ferides d'un accident de les d'un assassinat; l'ambigüitat i el secretisme són els fills nascuts de la guerra.

Llocs per descobrir

Estats Units!

■ Robert Alcañiz

La veritat és que viatjar és meravellós! Si no costés tants diners probablement hi hauria més gent que ho faria. I si no em creieu, abans de jutjar, llegiu-vos els avantatges que té: millores la teva geografia ja que has de mirar el mapa per saber per on vas; aprens millor l'anglès (bé, això en el cas que et puguis comunicar en anglès, tot i que, si parlen un altre idioma, també acabes aprenent alguna paraula o altra); millores la teva cultura (aprens coses del país); proves menjar típics del lloc, i, qui sap, potser t'agraden i els acabes fent a casa... Si no us he escrit més exemples ha estat perquè, deixant de banda el fet que ja no volia escriure més, no tinc cap idea al cap (però això no vol dir que no hi hagi més raons!).

Aquesta vegada, per si no ho havíeu notat, he canviat radicalment l'estructura de la meua narració, perquè, sincerament, ja m'avorria. Probablement molta gent agafava la revista, veia les fotos, perquè estic segur que molts de vosaltres ni us llegíeu el text, i pensàveu que com n'era de bonic aquell país i les ganes que teníeu d'anar-hi. Així que he pensat que aquesta vegada, en comptes de dir les coses bones d'un país, diré les dolentes; i no és que tingui res en contra dels Estats Units! Ho faré així perquè penso que amb les fotos ja podeu veure la bellesa del país, i, si us dic les coses dolentes, penso que, si alguna vegada us decidiu a anar-hi, ja estareu més preparats.

Quan aneu a l'aeroport, us recomano que escriviu sempre el nom a la maleta, per si es perd. Un cop pugeu a l'avió, com que el trajecte és molt llarg, us donen menjar, que, segons com sigui el vostre sistema digestiu, pot ser que acabeu amb diarrea, tot i que això pot passar en qualsevol altre

avió. Quan arribes a l'aeroport de Los Angeles és un caos, per molt ben indicat que estigui tot. Per anar a la companyia de lloguer de cotxes has d'agafar un autobús que passa cada cinc minuts. Dins de la ciutat hi ha un trànsit de vehicles impressionant! Quan per fi arribes a l'habitació de l'hotel només penses en descansar ja que sols tenir un *jet-lag* considerable.

Un cop ja estàs recuperat i comences a veure com són els Estats Units veus que la societat funciona molt diferent d'aquí. No hi ha gaires pisos, només a la part més cèntrica de la ciutat. Tot està ple de cases amb parcel·les d'herba verda cosa que fa que la ciutat ocupi uns 100 quilòmetres quadrats! Tot això fa que hi hagi molta desforestació. En ser tan gran la ciutat la gent necessita el cotxe per tot, i no tenen un cotxe qualsevol, no, tenen monstres que consumeixen una barbaritat! Realment, els principals causants de la contaminació del planeta són els americans!

Si us agrada el menjar del McDonald's, no tindreu cap problema ja que n'està ple per tot el país. A més a més els americans hi van molt sovint, cosa que fa que més de la meitat de la població que veus pel carrer sigui obesa.

I una qüestió molt important, sempre heu de tenir present que allà tot-hom pot tenir una arma i que hi ha alguns assassins que rondan pel país.

Però, com he dit al principi, el que acabo de escriure no significa que els americans no siguin simpàtics, sinó tot el contrari, són una de les societats més obertes. I ara que ja us he exposat les coses dolentes heu de comparar-ho amb les fotografies i fer una valoració personal del país. Bon viatge!

Activitats del centre

3a edició de l'intercanvi escolar Velo-bici.cat

■ Ignasi Català

Professor de Tecnologia

Aquest curs es duu a terme la tercera edició de l'intercanvi escolar Velo-bici.cat entre el nostre institut i l'institut Josep Maria Quadrado de Ciutadella de Menorca.

El Velo-bici.cat té com a objectius principals l'ús habitual de la bicicleta com a mitjà de transport i de lleure, també aprofundeix en el coneixement de la llengua catalana en les seves varietats dialectals i en el coneixement de l'entorn natural i cultural de les zones i llocs visitats. Fomenta la participació de les famílies i la superació personal en unes rutes ciclistes físicament molt exigents.

Els participants són alumnes de 3r d'ESO d'ambdós instituts (24 de nostres i 22 menorquins). A cada participant se li adjudica un company de intercanvi que allotjarà a casa seva durant el temps que duri l'intercanvi.

El Velo-bici.cat consta de dues parts. La primera tindrà lloc del 15 al 21 de març. Durant aquests dies alumnes de 3r d'ESO dels dos instituts participants recorreran en bicicleta de muntanya alguns llocs d'interès de la comarca de La Selva. Els alumnes locals hauran preparat les rutes a fons i les explicaran als seus companys menorquins.

La segona part transcorrerà per terres menorquines del 25 d'abril al 4 de maig. Durant aquests dies els participants del velo-bici.cat recorreran les cinc rutes que els menorquins ens tindran preparades.

A cadascuna de les cinc rutes es treballen, a més del recorregut en bicicleta, continguts didàctics molt variats i que engloben moltes disciplines. Alguns dels temes que s'esmenten i es treballen són el Romànic, la ruta de les 10 ermites, vegetació i fauna de la zona, el bandoler Serrallonga, el cultiu de l'avellana, centrals hidroelèctriques, volcans, formacions geològiques, costums i festes, entre d'altres.

Durant les setmanes prèvies a la visita de l'expedició menorquina els alumnes del nostre institut i els del "Quadrado" de Ciutadella s'hauran intercanviat un total de cinc cartes amb temàtica pre-establerta i que són de coneixement previ a la trobada a Santa Coloma. Aquestes comunicacions són revisades i corregides setmanalment per professors voluntaris.

Una altra de les feines que han de portar a terme els ciclistes és la elaboració d'un dossier o llibret on s'explicaran els continguts didàctics de cada ruta així com els aspectes tècnics que siguin destacables. Hem de tenir en compte que cada ruta és diferent de les altres ja que els recorreguts escollits ofereixen una visió bastant extensa de la comarca. Per elaborar aquest dossier els alumnes hauran hagut d'investigar sobre els aspectes naturals (geològics, botànics, zoològics), socials (històrics, culturals, tradicionals) més destacats de cada ruta. El dossier que en surti es farà servir cada mati, abans de començar la ruta, com a document de referència en la presentació que han de fer els alumnes del nostre institut als seus companys menorquins. Per elaborar aquesta documentació els alumnes han comptat amb l'assessorament i participació d'alguns professors que hi han accedit de forma voluntària.

La tercera edició del Velo-bici.cat està en marxa des d'abans de les vacances de Nadal, durant aquest temps els participants s'han hagut de preparar físicament i han hagut de preparar i conèixer cadascuna de les cinc rutes. Per això s'han realitzat un total de set sortides preparatòries que s'han fet totes en diumenge. Aquestes set sortides preparatòries han servit perquè els alumnes es coneguin a fons la ruta que hauran d'explicar als seus companys menorquins. És de destacar la il·lusió i els esforços que hi

han dedicat els nostres alumnes en la preparació de les rutes i en la seva preparació física.

La participació i el suport dels pares d'alguns dels nostres alumnes en aquestes sortides ha estat indispensable i definitiva en molts casos per resoldre situacions tècniques i accidents inevitables quan corren junts per la muntanya una vintena de ciclistes. La participació dels pares es veurà accentuada quan ens visiti la expedició menorquina ja que s'han de fer càrrec d'alguns aspectes importants de la organització i el seu paper és fonamental per l'èxit del Velo-bici.

En les setmanes prèvies a l'intercanvi i en hores de pati es duen a terme sessions de mecànica bàsica de bicicleta amb la finalitat de que els alumnes coneguin a fons la seva bicicleta i puguin resoldre les avaries més comuns que es trobaran de ben segur en el transcurs de les rutes.

En definitiva, aquest és un projecte que implica molts d'esforços per part de tots els que hi participen, comunitat educativa, institucions públiques locals, col·laboradors, i que treballa molts aspectes del desenvolupament personal integral dels nostres alumnes i que es realitza en la seva totalitat de forma voluntària i oberta.

Rutes previstes

En aquesta tercera edició del Velo-bici.cat es recorreran un total de 165 km repartits en cinc rutes que trepitjaran l'entorn més proper de Santa Coloma de Farners. Es comença a pedalar el dissabte 16 de març i s'acaba el dijous 21 amb una cursa d'orientació.

IES
Santa Coloma de Farners .CAT

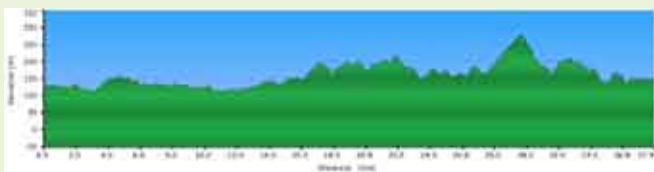

Activitats del centre

1a jornada. Dissabte 16 de març

LA PLANA DE LA SELVA (38 km)

Santa Coloma de Farners – Brunyola – Volcà de la Crosa –
Sant Dalmaí – Vilobí d'Onyar – Santa Coloma de Farners

Continguts didàctics:

- Volcà de la Crosa
- Fonts de Salitja
- Brunyola
- Riu Onyar
- Aprofitament de recursos energètics

Responsables de la 1a ruta

Genís

Adrià

Andreu

Roger

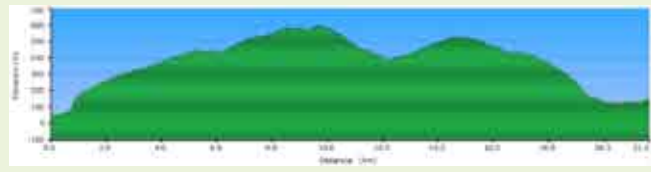
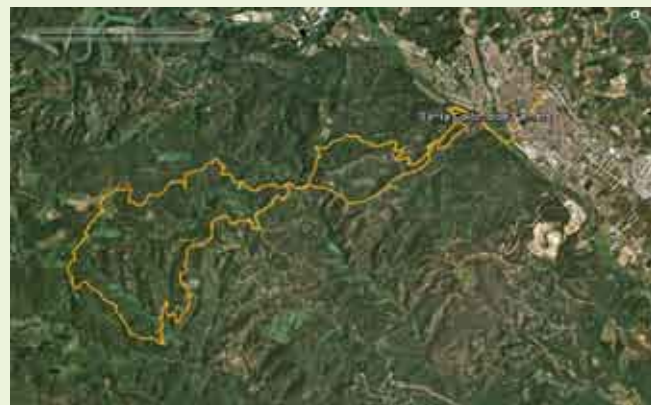
Pol

Martí

2a jornada. Dilluns, 18 de març

RUTA DE LES ERMITES (28 km)

Parc de Sant Salvador – Ermita i castell de Farners –
Santa Victòria Sauleda – Sant Pere Cercada –
Sot de Penjacans – Sant Salvador

Continguts didàctics:

- Romànic
- Ruta de les Ermites
- Castell de Farners
- El Rocar
- Parc de Sant Salvador

Responsables de la 2a ruta

Pol

Max

Domènec

David

Aaron

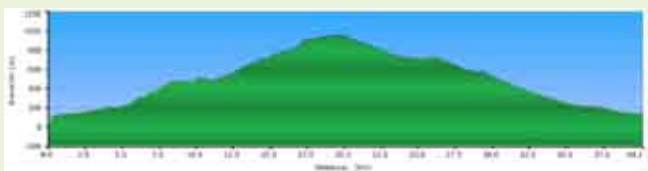
Pere

Activitats del centre

3a jornada. Dimarts, 19 de març

SANTA COLOMA – EL SOBIRÀ (40 km)

Santa Coloma de Farners – Camí mil·lenari – L'Albó – El Pedró – El Sobirà – L'Espinau – Santa Coloma de Farners

Continguts didàctics:

- Les Guillerries. Formació muntanyosa
- Fauna i vegetació de la zona
- El Sobirà. Història
- Pou de glaç
- La MAT

Responsables de la 3a ruta

Robert

Roger

Guillem

Marc

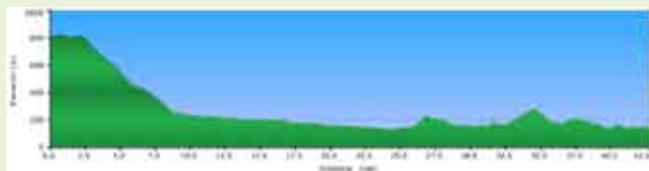
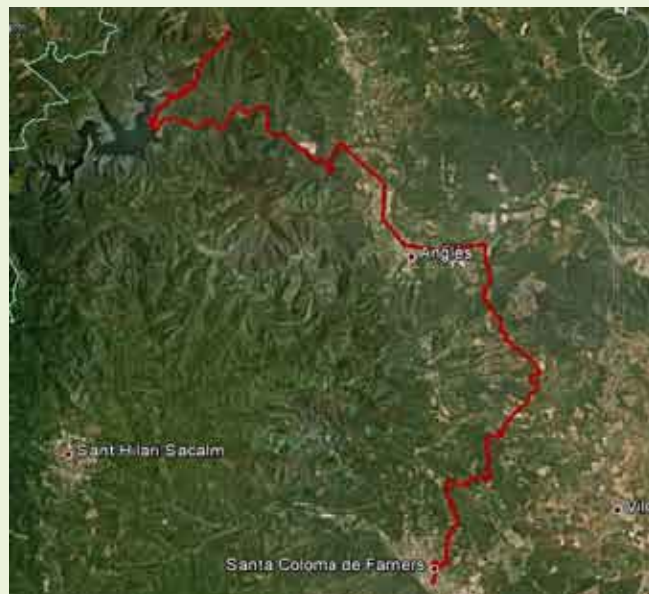
Biel

Cristian

4a jornada. Dimecres, 20 de març

SANT MARTÍ SACALM – STA. COLOMA DE FARNERS (42 km)

Sant Martí Sacalm – Pantà de Susqueda – El Pasteral – Anglès – Brunyola – Santa Coloma de Farners

Continguts didàctics:

- Embassament de Susqueda
- Querós i Susqueda, pobles submergits
- Impacte Ecològic de l'embassament
- Generació d'energia elèctrica
- Ruta del Carrilet
- El cultiu de l'avellana

Responsables de la 4a ruta

Anna

Farners

Laura

Laura

Maria Rosa

Marta

Activitats del centre

5a jornada. Dijous, 21 de març

ROAD-BOOK PELS VOLTANTS DE SANTA COLOMA (17 km)

Sant Salvador – Sant Salvador

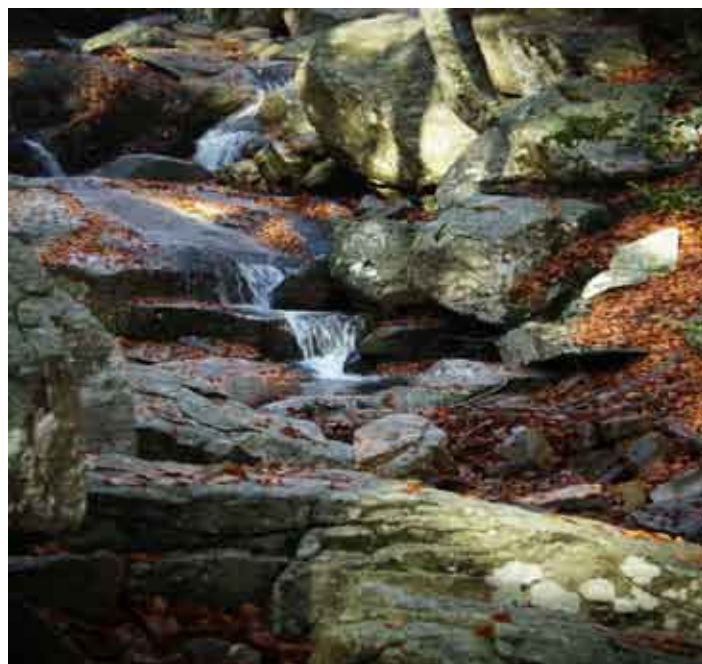
Continguts didàctics:

- Treball en equip
- Orientació a la natura
- Interpretació de mapes i simbologia específica
- Utilització correcta del comptakilòmetres

Sortida al parc natural del Montseny, 15-11-2012

El passat dijous 15 de novembre de 2012, els alumnes de 3r ESO van realitzar una sortida des de l'Àrea d'Educació Física al Parc Natural del Montseny. El temps ens va permetre gaudir d'un dia esplèndid i ben assolat. Durant la caminada vam descobrir paisatges, colors i olors de tardor. El recorregut va ser una volta circular pel Parc Natural del Montseny. Vam sortir des de la Font de Passavets i vam començar a pujar per una fageda preciosa en la qual vam poder veure els antics pous de glaç. Tot seguit vam deixar la fageda per donar pas a una zona d'avetosa, que aviat vam traspasar per continuar pujant fins al Turó de l'Home. Des del Turó de l'Home vam carenar per les crestes rocoses fins arribar al cim de les Agudes on vam dinar. El tram final de l'excursió va ser un plàcid i entretingut descens fins a la Font de Passavets on ens esperava el bus per tornar cap a l'Institut.

Durant la sortida vam realitzar un Concurs Fotogràfic. La fotografia guanyadora ha estat aquesta, de l'alumna Aleksandra Zmeeva de 3r A:

Dinamització de les hores de pati

Per tal que l'alumnat d'ESO pugui gaudir de les hores de pati d'una manera lúdica i desenvolupant els valors propis de l'esport, fomentant el respecte i, a la vegada, poder millorar el clima de les hores de pati, des de l'Àrea d'Educació Física hem iniciat la Dinamització de les hores de pati amb una competició de Tennis Taula. Aquesta activitat ha augmentat l'interès i la motivació dels alumnes per jugar a Tennis Taula.

L'objectiu principal és que els alumnes puguin gaudir d'activitats lúdiques i esportives a les hores d'esbarjo, i també que aquestes activitats serveixin per canalitzar l'energia dels alumnes tot desenvolupant els valors propis de l'esport i compartir bones estones, evitant tota mena de conflictes.

PER UN PAÍS DE TOTS, L'ESCOLA EN CATALÀ

SOM
escola.cat

comunitat educativa
STA. COLOMA DE FARNERS

Manifest de rebuig a la LOMCE

Davant la voluntat recentralitzadora, retrògrada, anacrònica i segregadora del Ministre Wert i la LOMCE, i la instrumentalització de l'educació amb finalitats ideològiques i polítiques del govern del PP; la comunitat educativa de Sta. Coloma de Farners volem manifestar el nostre més enèrgic rebuig a l'esborrany de l'avantprojecte de Llei orgànica per a la millora educativa, considerant que és l'atac més greu a la llengua catalana des de la fi de la dictadura franquista. Un atac covard, fet públic un cop han passat les eleccions al Parlament de Catalunya, que respon a l'estratègia sistemàtica dels aparells polítics i judicials de l'Estat Espanyol, de menyspreu i residualització de la llengua catalana; especialment pel que fa al model educatiu de la immersió lingüística.

El nostre model lingüístic, que té una antiguitat de més de trenta anys, és un model d'èxit que ha contribuït a la cohesió social i a l'equitat del país. Ha estat una peça integradora clau de la societat catalana de les darreres dècades. Els resultats de les diferents avaluacions externes confirmen que el nivell d'aprenentatge de l'alumnat és molt semblant en les dues llengües cooficials.

Aquest debat no existeix ni en els centres educatius, ni en el país. No s'entén la necessitat de crear un problema artificial i innecessari al voltant d'aquest tema tan sensible. Ens ha costat molt arribar fins aquí, perquè ara, des del govern de

l'Estat, s'intenti destruir un valor afegit del nostre model d'ensenyament lingüístic, que mai ha segregat, i menys en qüestió de llengua. És inacceptable que els drets dels infants siguin víctima del nacionalisme espanyol. Creiem que el debat actual de futur hauria de centrar-se en problemes reals que afecten el món de l'educació.

El ministre Wert pretén desmantellar el sistema educatiu català i la immersió lingüística, desvirtuant el model democràtic que hem construït entre tots, en proposar que la llengua catalana, en lloc de ser la llengua vehicular d'aprenentatge, sigui una assignatura de "quarta categoria". Aquest atac del govern espanyol no es pot desvincular del context polític. Mai no havien arribat tan lluny en els més de trenta anys de monarquia parlamentària.

L'única resposta possible a aquest avantprojecte passa pel front comú de partits, sindicats, entitats i del conjunt de la societat contra aquest atac, en una resposta contundent, pacífica i clara. Defensem, i defensarem sempre el model d'immersió lingüística del nostre país, com a eina imprescindible per a la igualtat d'oportunitats i la inclusió social. Desmantellar aquest model implica no solament relegar la llengua catalana sinó una agressió a la igualtat d'oportunitats per a tot l'alumnat i un menyspreu directe a tot Catalunya i a les seves institucions.